

Udviklingen i straf

Indholdsfortegnelse

1. SAMMENFATNING.....	2
2. INTRODUKTION	2
3. OPTÆLLING OG METODE.....	6
4. UDVIKLINGEN I STRAFFELOVEN OG UDVALGTE OMRÅDER.....	9
5. KONKLUSION.....	17
6. BILAG	19

1. Sammenfatning

Justitia har foretaget en undersøgelse af udviklingen i straffeloven med henblik på at afdække omfanget af (1) nye kriminaliserede forhold, (2) ophævelser af tidligere strafbare forhold samt (3) materielle udvidelser og (4) lempelser af strafbare forhold i perioden 2000-2017.¹ Undersøgelsen viser, at der i perioden 2000-2017 er blevet vedtaget 83 ændringslove af straffeloven, der samlet har indført 20 nye strafbare forhold, 46 udvidelser af det eksisterende materielle gerningsindhold, 3 ophævelser af strafbare forhold, samt 2 lempelser af det materielle gerningsindhold. Samlet set kan det derfor konstateres, at tendensen de seneste 17 år klart har peget i retning af en udvidelse af eksisterende strafbare forhold samt i mindre omfang en kriminalisering af nye forhold, mens der har været ganske få ophævelser af strafbare forhold og endnu færre lempelser. Terrorbekæmpelse, økonomisk kriminalitet og seksualforbrydelser er de emner, der har givet anledning til flest udvidelser og nykriminaliseringer. En række af disse områder, herunder særligt terrorområdet, har medført retssikkerhedsmæssige forringelser, såsom den såkaldte "imamlov". Analysens resultater er tiltænkt som et bidrag til en mere grundlæggende debat om, hvorvidt straffeloven bør revideres og moderniseres, herunder i forhold til at sikre større respekt for retssikkerheden. Det er dog et spørgsmål, hvis svar kræver en mere omfattende kvantitativ og kvalitativ undersøgelse. Analysen er således også tiltænkt som bidrag til den kommende straffelovskommission, som VLAK-regeringen har bebudet nedsat.

2. Introduktion

Justitia har foretaget en undersøgelse af udviklingen i straffeloven (STRL) med henblik på at afdække omfanget af (1) nye kriminaliserede forhold, (2) ophævelser af tidligere strafbare forhold samt (3)

¹ Til og med d. 8. marts 2017

materielle udvidelser og (4) lempelser af strafbare forhold i perioden 2000-2017 (se bilag 1 – bagerst i dokument).²

Undersøgelsen har til formål at kvalificere debatten om straffeloven, der ofte er blevet kritiseret for at være omfattende og et ”kludetæppe”, der konstant udvides.³ Undersøgelsens formål er således først og fremmest en kvantitativ afdækning af, i hvilket omfang straffeloven ændres, og om sådanne ændringer udvider omfanget af strafbare forhold eller ej. Dernæst afdækker undersøgelsen, hvilke områder der har givet anledning til flest ændringer i straffeloven. Derimod går undersøgelsen ikke ind i en egentlig kvalitativ analyse af undersøgelsens resultater, da de områder, der har givet anledning til ændringer, er vidt forskellige. Det ville derfor kræve en nøjere granskning af de konkrete ændringer for at vurdere, hvorvidt man samlet set kan sige, at tendensen er problematisk ud fra eks. hensynet til forudsigelighed og retssikkerhedsmæssige principper. Dog er det væsentligt at pege på, at love, der fastsætter straf, bør være så klare og overskuelige som muligt, således at borgere og juridiske personer i videst muligt omfang kan forudse, hvornår de vil blive mødt med strafferetlige sanktioner. Nærværende analyse skal ses som et ikke-udtømmende bidrag til at anskueliggøre straffelovens omfang og udvikling og dermed som et bidrag til debatten om, hvorvidt straffeloven bør revideres og moderniseres. Analysen giver dog ikke selv et bud derpå, da sådanne konklusioner og anbefalinger vil kræve en mere omfattende kvantitativ og kvalitativ analyse, som må forventes at indgå som en del af regeringens bebudede straffelovskommission.⁴ Derimod fremsættes i analysen anbefalinger til, hvad en kommende straffelovskommission bør fokusere på og forholde sig til i henhold hertil.

I figur 1A ses udviklingen i straffeloven i perioden 2000-2017, ligesom figur 1B viser den tidsmæssige fordeling af de forskellige ændringer i straffeloven. I undersøgelsen lægges vægt på, om det strafbare område materielt er blevet udvidet (i modsætning til skærpelse/lempelser af selve strafferammen, der ikke er omfattet af undersøgelsen). Undersøgelsen viser, at der i perioden 2000-2017 blev vedtaget 83 ændringslove af straffeloven, der samlet har indført 20 nye strafbare forhold, 46

² Se optællingen i bilag 1 – Udviklingen i strafbare bestemmelser i straffeloven mellem 2000-2017

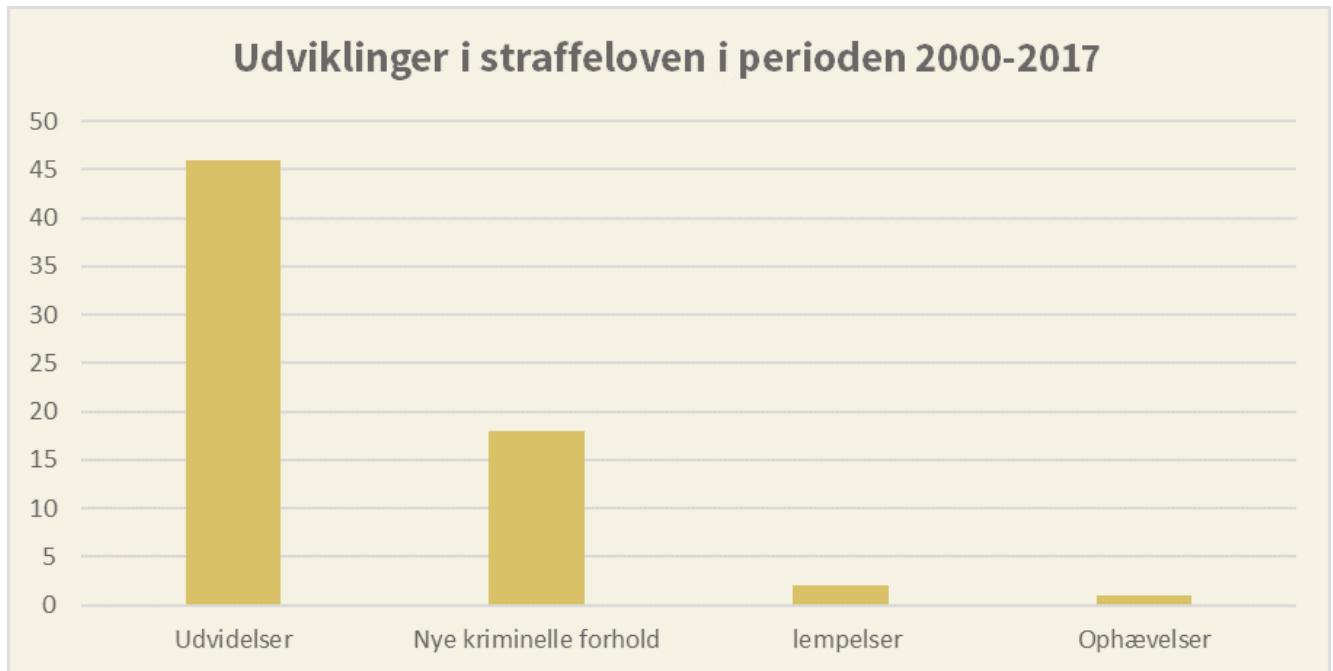
³ Se eksempelvis professor Flammig Balvig i Berlingske 22/5 2015 <http://www.politiko.dk/nyheder/professor-udvalg-boer-endevende-straffeloven>

⁴ Se regeringsgrundlaget af 27. november 2016 <https://www.regeringen.dk/nyheder/her-er-det-nye-regeringsgrundlag/>

udvidelser af det eksisterende materielle gerningsindhold, 3 ophævelser af strafbare forhold, samt 2 lempelser af det materielle gerningsindhold. Samlet set kan det derfor konstateres, at tendensen de seneste 17 år klart har peget i retning af en udvidelse af eksisterende strafbare forhold samt i mindre omfang en kriminalisering af nye forhold, mens der har været ganske få ophævelser af strafbare forhold og endnu færre lempelser. Justitias forrige opgørelse over straffelovens udvikling, der dækkede perioden 2000 – 2015, viste, at der i denne periode blev vedtaget 74 ændringslove af straffeloven, der samlet set resulterede i indførelsen af 15 nye strafbare forhold, 45 udvidelser af eksisterende materielle gerningsindhold, 3 ophævelser af strafbare forhold samt 2 lempelser af det materielle gerningsindhold. Fra 2015 til 2017 er der således vedtaget 9 lovændringer af straffeloven, fem nye strafbare forhold, én udvidelse og nul lempelser eller ophævelser af strafbare forhold. Det skal også bemærkes, at VLAK-regeringens lovprogram yderligere indeholder mindst fire ændringer af straffeloven, herunder en ny bestemmelse (forbud mod ophold i bestemte ejendomme) og udvidelse af en bestemmelse (straffelovens § 114e om "fremme" af terror)⁵, som på nuværende tidspunkt ikke er vedtaget.

⁵ <http://www.ft.dk/samling/20161/almdele/reu/bilag/207/1733292.pdf>

Figur 1A

Figur 1B

3. Optælling og metode

Der findes en række forhold vedrørende metode og terminologi, der har væsentlig betydning for undersøgelsens resultat. Indledningsvist skal det fastslås, hvordan straf er kategoriseret. I dansk ret er straf defineret i straffelovens § 31: De almindelige straffe er fængsel og bøde.⁶ I denne undersøgelse defineres straf som enten bødestraf eller fængselsstraf, jf. straffelovens § 31. Såfremt der er tale om en anden form for sanktion, indgår den ikke i undersøgelsens optælling. Det betyder, at der i forhold til Justitias opgørelse er tale om en konservativ optælling.⁷ Det er også væsentligt at fremhæve, at optællingens tidsmæssige afgrænsning medfører, at den kun giver et øjebliksbillede over de seneste 17 år og ikke et samlet overblik fra den nuværende straffelovs ikrafttrædelse i 1933 frem til i dag. Samtidig kan konkrete begivenheder i undersøgelsens periode (såsom terrorangrebene 11. september 2001) have medført en udvikling i nye strafbestemmelser, der skævvrider billedet og udgør en anomali set i forhold til de forudgående år.

For at danne et retvisende billede af straffelovens udvikling gennem de seneste 17 år er der foretaget en optælling af følgende ændringer i loven: nye kriminaliserede forhold, ophævelser af tidligere strafbare forhold, materielle udvidelser af strafbare forhold og endelig lempelser af strafbare forhold.

Nye kriminaliserede forhold er ændringer, der kriminaliserer et område, som ikke har været kriminaliseret før, hvilket betyder, at der opstår et helt nyt strafbart område. Materielle udvidelser er derimod udvidelser af allerede kriminaliserede forhold. Det betyder, at kerneområdet stadig er det samme, men at bestemmelsen eks. udvides til at omfatte flere personer, udvides til at omfatte flere tilfælde, eller at færre betingelser skal være opfyldt for at kunne straffe efter den pågældende bestemmelse.

⁶ Som ændret ved L 2000 433, der afskaffede hæftestrafpen på grundlag af bet 1987 1099. Dødsstraf, jf. tidligere L 1952 227 og visse bestemmelser i militær straffelov, er ophævet ved L 1978 195. Samfundstjeneste er ikke en selvstændig strafferetlig sanktion, men en særlig form for betinget dom, se strfl kap 8. Ved L 2000 433 blev hæftestrafpen ophævet.

⁷ Nye bestemmelser om kriminalforsorgen, prøveløsladelser mv., der ikke vedrører straf, er ikke talt med.

Ophævelser af tidligere strafbare forhold dækker over fuldstændig afkriminalisering af forhold. Lempelser af strafbare forhold vedrører indsnævring af den gruppe af personer, der kan straffes efter bestemmelsen, eller skærpelse af betingelserne for at kunne straffe efter den.

Optællingen, og dermed undersøgelsen, vil selvsagt være behæftet med forskellige usikkerheder og i nogle tilfælde være præget af nødvendige skøn.⁸ Blandt andet er der ofte overlap mellem kategorien "udvidelse" og kategorien "kriminalisering af nye forhold". Afgørende er, om et helt nyt forhold bliver kriminaliseret, eller om der alene er sket udvidelse af et allerede eksisterende strafbart forhold. Dette kan illustreres med følgende eksempler:

Ved lovændring L 2007 527 blev straffelovens § 124, stk. 4, omhandlende personer i forvaring, rykket ned i § 124, stk. 5, mens der blev indsat en ny stk. 4 med følgende ordlyd: "Den, der i et arresthus eller lukket fængsel som anholdt eller fængslet uretmæssigt besidder en mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. På samme måde straffes besøgende og andre udefrakommende, som uretmæssigt medtager en mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr i et arresthus eller lukket fængsel."

Før lovændringen var det ikke strafbart for anholdte og fængslede personer uretmæssigt at besidde en mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr i et arresthus eller lukket fængsel, hvorfor ændringen er talt med som et helt nyt kriminaliseret forhold i analysen.

Ved lovændring L 2002 258 blev ordlyden af straffelovens § 158 om falsk forklaring for retten ændret. Før ændringen var det alene direkte falsk forklaring for en ret i Danmark, der var strafbart, mens ændringen medførte, at også falsk forklaring for en udenlandsk ret, og falsk forklaring, der afgives ved anvendelse af telekommunikation, blev strafbart. Et sådant tilfælde indgår som én udvidelse af bestemmelsens materielle gerningsindhold, også selvom der reelt er tale om udvidelse på to punkter;

⁸ Det hænger sammen med, at man kan foretage optællingen på forskellige måder. Man kan eksempelvis vurdere, om der formelt er indsat nye bestemmelser, stk. eller nr. eller man kan undersøge, om der materielt er indsat nyt strafbart gerningsindhold. Disse forhold medfører, at optællingen kun giver en indikation på udviklingen i kriminaliseringen.

nemlig i forhold til om der er tale om en dansk eller udenlandsk ret, og om der er tale om direkte eller indirekte forklaring for retten.

Er der derimod i samme bestemmelse både sket en udvidelse og en lempelse af et gerningsindhold, tælles det imidlertid både med som en lempelse og en udvidelse. Dette er blandt andet tilfældet ved ændringen af straffelovens § 219 i L 2013 633.

Før ændringen straffedes efter bestemmelsen med fængsel indtil 4 år den, der er ansat ved kriminalforsorgen, og som har samleje med en person, der er optaget i en af kriminalforsorgens institutioner, og som er undergivet den pågældendes myndighed. Af forarbejderne til ændringsloven fremgår det, at "forslaget indebærer, at det absolutte forbud mod samleje (eller andet seksuelt forhold, jf. straffelovens § 225 (lovforslagets § 1, nr. 21)) udvides fra ansatte og tilsynsførende ved en bestemt institution til at omfatte ansatte i hele kriminalforsorgen, men til gengæld begrænses til ansatte, som har myndighed over den pågældende indsatte". Persongruppeudvidelsen tælles med som en udvidelse af det materielle gerningsindhold⁹, men ændringen af bestemmelsen medfører endvidere, at der opstilles en enkelt ny betingelse for at pålægge straffen, hvorfor der også er tale om en lempelse af bestemmelsens materielle gerningsindhold.

For at illustrere kategorien "ophævelser af tidligere strafbare" forhold kan nævnes ændringen af straffelovens § 255 ved L 2001 461. Bestemmelsen omhandler mænds unddragelse af at yde en af ham uden for ægteskab besvangret kvinde den fornødne hjælp, og blev ophævet, fordi bestemmelsen aldrig var blevet anvendt.

Som det ses af ovenstående eksempler, er analysen baseret på en sammenligning af gældende ret før og efter lovændringerne fra 2000-2017. Da analysen netop vedrører gældende ret, er ordlydsændringer, der blot kodificerer en allerede gældende praksis, ikke medtaget. Denne vurdering er foretaget på baggrund af forarbejderne til de forskellige lovændringer.¹⁰

⁹ Persongruppeudvidelser tæller generelt med som udvidelser af det strafbare gerningsindhold.

¹⁰ Ophævelser er talt med til trods for, at de ikke indebærer nogen ændringer i praksis. Eksempelvis er en række bestemmelser blevet ophævet, fordi de er utilsvarende og ikke anvendes i praksis. Disse tælles med i optællingen.

Afgørende for kategoriseringen er således heller ikke, hvorvidt der er indsat en helt ny bestemmelse eller et nyt stykke i bestemmelsen, men i stedet om der reelt har været tale om et nyt gerningsindhold eller alene om en udvidelse af et allerede eksisterende gerningsindhold, idet det rent lovteknisk varierer meget, hvordan man implementerer nyt gerningsindhold og udvidelser af allerede eksisterende gerningsindhold.

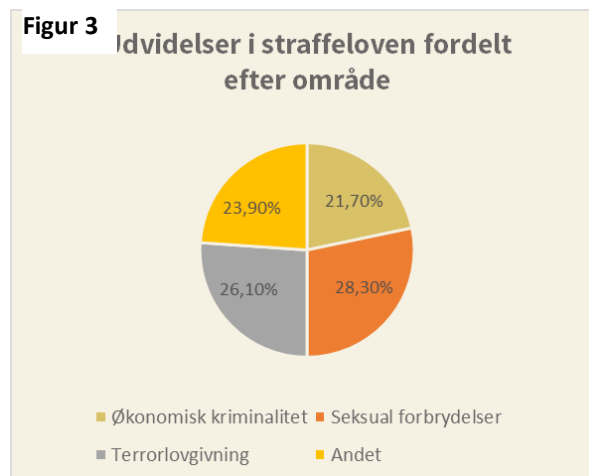
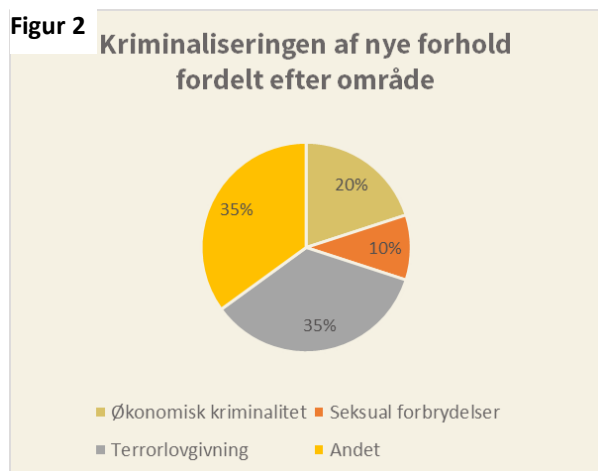
Der er i analysen foretaget et skøn i de situationer, hvor der bliver indsat uvæsentlige ændringer eller ændringer uden relevante retlige konsekvenser.

Bemyndigelser til at udstede forskrift med straf (og udvidelse af sådan bemyndigelse) er ikke medtalt i strafopgørelsen, da en bemyndigelse ikke i alle tilfælde bliver udnyttet

4. Udviklingen i straffeloven og udvalgte områder

Justitias optælling viser, at der kan ses visse mønstre i kriminaliseringen af nye forhold (Fig. 2) og udvidelser af allerede eksisterende bestemmelser i straffeloven (Fig. 3). Terrorbekæmpelse, seksualforbrydelser og økonomisk kriminalitet er de tre områder, som har bidraget mest til udviklingen. Figur 3¹¹ viser, hvilke områder der har medført flest nye udvidelser af det strafbare gerningsindhold.

¹¹ Grafen tager ikke højde for den lovgivning, som er blevet ophævet. Ophævelserne i perioden 2000-2017 vedrører imidlertid ikke økonomiske kriminalitet, terrorlovgivning eller seksual forbrydelser. Dermed berører den observation ikke indikationerne i grafen.

Som det ses af figur 3, står lovændringer tilknyttet seksualforbrydelser og terror for de fleste udvidelser i perioden 2000-2017.

Terror, økonomisk kriminalitet og seksualforbrydelser har også stået for en forholdsvis stor andel af de nye kriminaliserede forhold i straffeloven, som det illustreres i figur 3¹².

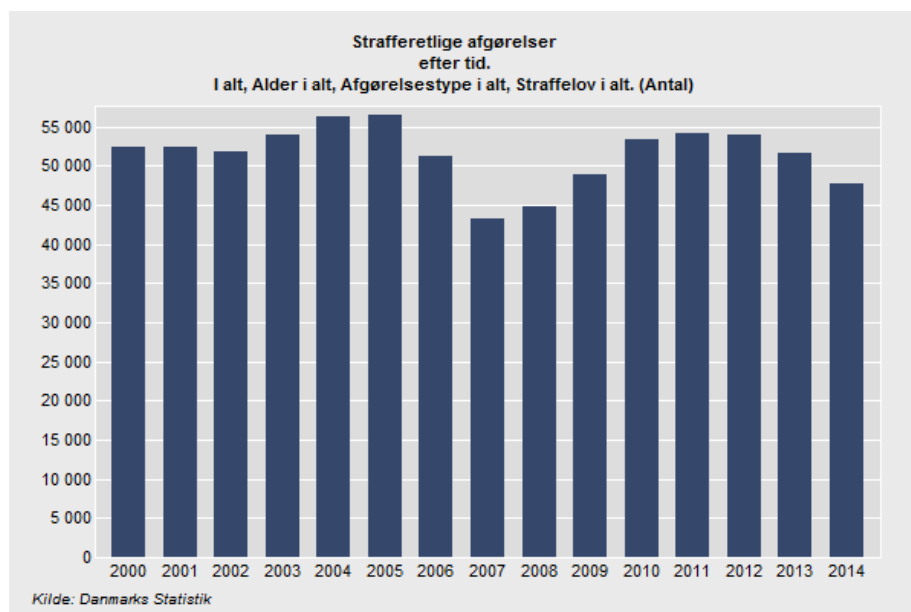
Der skal mindes om, at kategorien udvidelse og kategorien kriminalisering af nye forhold overlapper. Samlet set illustrer opgørelsen, at fokus i kriminalisering i straffeloven inden for de seneste 17 år ofte vedrører terror, seksualforbrydelser eller økonomisk kriminalitet.¹³ I forhold til Justitias seneste opgørelse fra 2015 er det igen terror og radikaliseringsområdet, der fylder en betragtelig del, jf. nedenfor i pkt. 4.1.

Uanset udviklingen i retning af flere nye strafbestemmelser, viser tal fra Danmarks Statistik, at udviklingen i antallet af strafferetlige afgørelser, inklusive domme, har været forholdsvis jævn siden år 2000 (se figur 4, der dog kun går til 2014).

¹² Grafen er udarbejdet af Justitia. Den tager ikke højde for den lovgivning, som er blevet ophævet. Ophævelserne i perioden 2000-2015 vedrører imidlertid ikke økonomiske kriminalitet, terrorlovgivning eller seksual forbrydelser. Dermed berører den observation ikke indikationerne i grafen.

¹³ Der skal gøres opmærksom på, at 17 år stadig er en kort periode. Det begrænser selvfølgelig betydningen af findings, at optællingen ikke tager højde for begivenheder op til år 2000.

Figur 4

4.1. Terrorpakkerne

Udviklingen i terrorlovgivning danner det klareste mønster i Justitias undersøgelse af straffeloven¹⁴.

Over 1/4 (ca. 26 %)¹⁵ af udvidelserne i perioden mellem 2000-2017 relaterer sig til terrorbekæmpelse, og størstedelen stammer fra de såkaldte terrorpakker fra 2002 og 2006. Cirka 1/3¹⁶ af de nye kriminaliserede forhold i samme periode fremkommer også som følge af indsatsen over for terror. Der er således en markant sammenhæng mellem terrorbekæmpelse og udviklingen i straffeloven. Det er vel at mærke uden, at de talrige terrorrelaterede udvidelser og kriminaliseringer af nye forhold i særlovgivningen er medtalt.

¹⁴ Læs nærmere herom i afsnit 5. om perspektiver.

¹⁵ 12 udvidelser ud af de i alt 46 udvidelser i perioden 2000-2017.

¹⁶ 7 ud af de i alt 20 kriminaliseringer af nye forhold i perioden 2000-2017.

Den første ændring af markant betydning skete i forbindelse med indførelsen af L 2002 378 (terrorpakke I), som var baseret på en række internationale retskilder, der blev indført i kølvandet på 11. september 2001. Terrorpakke I medførte, at der - ifølge Justitias optælling - skete 6 udvidelser og 2 nye kriminaliseringer (konservativt optalt). Særligt bør her nævnes den selvstændige kriminalisering af terrorisme, som blev indført ved indsættelsen af STRL § 114. Bestemmelsen lyder således: "For terrorisme straffes med fængsel indtil på livstid den, som med forsæt til at skræmme en befolkning i alvorlig grad eller uretmæssigt at tvinge danske eller udenlandske offentlige myndigheder eller en international organisation til at foretage eller undlade at foretage en handling eller at destabilisere eller ødelægge et lands eller en international organisations grundlæggende politiske, forfatningsmæssige, økonomiske eller samfundsmæssige strukturer begår en eller flere af følgende handlinger, når handlingen i kraft af sin karakter eller den sammenhæng, hvori den begås, kan tilføje et land eller en international organisation alvorlig skade: 1) Manddrab efter § 237 mv. (se fodnoten)."¹⁷

STRL § 114 kriminaliserer en lang række forhold, men bestemmelsen er kun medtalt én gang i optællingen. Terrorlovgivning ville således udgøre en større del af undersøgelsen, såfremt Justitia havde valgt en mere kvalitativ fremgangsmåde, idet både terrorpakke I og II hjemler en række indgribende tiltag, som - man kan argumentere for - indebærer en kriminalisering af flere nye forhold end dem, der indgår i Justitias undersøgelse.¹⁸

I L 2006 542 (Terrorpakke II) blev en række bestemmelser ændret med henblik på at styrke det strafferetlige værn mod terrorisme. Loven var ligeledes baseret på en række internationale retskilder,

¹⁷ 2) Grov vold efter § 245 eller § 246. 3) Frihedsberøvelse efter § 261. 4) Forstyrrelse af trafiksikkerheden efter § 184, stk. 1, retsstridige forstyrrelser i driften af almindelige samfærdselsmidler m.v. efter § 193, stk. 1, eller groft hærværk efter § 291, stk. 2, hvis disse overtrædelser begås på en måde, der kan bringe menneskeliv i fare eller forårsage betydelige økonomiske tab. 5) Kapring af transportmidler efter § 183 a. 6) Grove våbenlovsovertrædelser efter § 192 a eller lov om våben og eksplosivstoffer § 10, stk. 2. 7) Brandstiftelse efter § 180, sprængning, spredning af skadevoldende luftarter, oversvømmelse, skibbrud, jernbane- eller anden transportulykke efter § 183, stk. 1 og 2, sundhedsfarlig forurening af vandforsyningen efter § 186, stk. 1, sundhedsfarlig forurening af ting bestemt til almindelig udbredelse m.v. efter § 187, stk. 1. LOV nr 378 af 06/06/2002 – Bestemmelsen er ændret ved L 2006 542, der indsatte nr. 8, og L 2009 501, der ændrede nr. 6 i forbindelse med nyaffattelsen af § 192 a.

¹⁸ Se bilag 1

herunder Europarådets Konvention fra 2005 om forebyggelse af terrorisme og FN-konventionen af 2005 om nuklear terrorisme.¹⁹ Der blev bl.a. indført nye straffelovsbestemmelser, som gør det strafbart at hverde og oplære samt at lade sig hverde og oplære til at begå terrorhandlinger. Samlet set medførte terrorkpakke II, at der skete 6 udvidelser og 1 ny kriminalisering.

Det er væsentligt at være opmærksom på, at mange terrorrelaterede ændringer ikke fremgår af straffeloven. Der er bl.a. foretaget ændringer i retsplejeloven (om øget overvågning mv.), pasloven (om inddragelse af pas), love om efterretningstjenesterne, lov om Center for Cybersikkerhed, udlændingeloven mv., som alle har tilknytning til terror, men som ikke indgår i nærværende opgørelse. For at give et samlet billede af terrorens indvirkning på dansk ret vil det være nødvendigt at inddrage disse lovændringer, eftersom de alle har betydning for kriminaliseringen af terrorisme.²⁰ Disse forhold understreger, at terrorrelateret lovgivning har haft en mærkbar effekt på kriminaliseringen i Danmark. Det skal i den forbindelse nævnes, at begge terrorkpakker har givet anledning til omfattende debat om, hvorvidt de vedtagne tiltag, herunder de strafferetlige, har resulteret i for omfattende indgreb i retssikkerheden og frihedsrettigheder. Der har da også været eksempler på, at de vedtagne bestemmelser i straffelovens § 114 og 114a-e har givet anledning til en række domme, hvor netop retsusikkerheden har spillet en rolle. Eksempelvis fremhævede Højesteret, "at den nærmere rækkevidde af § 114 b har givet anledning til tvivl" i den såkaldte "Lovers & Fighters"-sag, ligesom det vanskelige spørgsmål om terrorfinansiering førte til en frifindende 3-3 afgørelse i den såkaldte Al-Aqsa sag²¹. SR- regeringen nedsatte i marts 2015 "Udvalget vedrørende den danske terrorbekæmpelse", der som en del af kommissoriet bl.a. skulle vurdere "de

¹⁹ Ændringen byggede på Straffelovrådets bet 2006 1474 om det strafferetlige værn mod terrorisme og indebar ny (#1) § 114, stk. 1, nr. 8,

§ 114 a og B ophæves. Nye meget udvidet § 114 a, (#2) § 114 b, (#3) § 114 c, (#4) § 114 d, (#5) § 114 e. (#6) Nyaffattelse af § 183 a og (#7) ny § 192 b, der indeholder 4 nye stk., ligesom der skete konsekvensrettelser i §§ 114 f-g. I kraft 2006-06-10. Ændringerne er omtalt af Jørn Vestergaard i TfK 2006 2 og TfK 2006 246.

²⁰ Se nærmere Jørn Vestergaard ibid.

²¹ U.2009.1453H og Østre Landsrets dom af 6. februar 2008.

retssikkerhedsmæssige aspekter af elementerne i den danske indsats”. V-regeringen har dog sidenhen droppet nedsættelsen af dette udvalg²².

Nyeste tilføjelser på terrorområdet er L 2016 642 og L 2016 1723. L 2016 642 skærpede strafferammen i visse af terrorbestemmelserne og indførte bl.a. med straffelovens § 114 j en mulighed for at idømme straf for overtrædelse af administrativt fastsatte udrejseforbud. Formålet med bestemmelsen er at modvirke, at danske statsborgere eller personer med dansk bopæl rejser til områder, hvor terroristgrupper mv. er i væbnet konflikt, og vender tilbage trænet og opfordret til at begå terrorhandlinger i Danmark. L 2016 1723 indsatte stk. 3 i straffelovens § 136 med følgende ordlyd: ”Den, der som led i religiøs oplæring udtrykkeligt billiger handlinger, som er omfattet af denne lovs §§ 114-114 j, 208, 210, 216, 222, 223 og 225, jf. §§ 216, 222 og 223, §§ 237, 244-246, 260 og 261, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år”. Bestemmelsen kriminaliserer således ikke alene billigelse af terror i forbindelse med religiøs oplæring, men også billigelse af drab, voldtægt, voldshandlinger, incest, pædofili, frihedsberøvelse, tvang og flerkoneri²³. Netop tilføjelsen af stk. 3 til straffelovens § 136 har givet anledning til omfattende debat, herunder i forhold til bestemmelsens retssikkerhedsmæssige konsekvenser fra aktører som bl.a. Institut for Menneskerettigheder, Advokatrådet og Justitia.²⁴

4.2. Seksualforbrydelser

Straffelovens kapitel 24 om forbrydelser mod kønssædeligheden (seksualforbrydelser) indeholder en række forskellige bestemmelser, som har til formål dels at beskytte mænd og kvinders adgang til selv at bestemme, hvem de vil stå i seksuelt forhold til, og dels at beskytte børn og unge og visse særligt

²² Kommissoriet kan læses her
[http://justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Arbejdsomraader/Ministeriet/Raad/Kommissorium_udvalg_terror.p df](http://justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Arbejdsomraader/Ministeriet/Raad/Kommissorium_udvalg_terror.pdf)

²³ <http://justitia-int.org/analyse-lovudkast-om-kriminalisering-af-religiose-ytringer-er-uklart-og-problematisk-i-forhold-til-menneskerettighedskonventionen/>

²⁴ <http://www.advokatsamfundet.dk/OmAdvokatsamfundet/Hoeringssvar%20SKIULT/Hoeringssvar/2016/2016-2086%20Strafferetsudvalget.aspx>,
https://menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/08_august_16/hoeringssvar_til_udkast_til_lovforslag_om_aendring_af_straffel_.pdf, <http://justitia-int.org/analyse-lovudkast-om-kriminalisering-af-religiose-ytringer-er-uklart-og-problematisk-i-forhold-til-menneskerettighedskonventionen/>.

udsatte personer mod seksuelle overgreb. Straffelovens kapitel 24 indeholder bl.a. bestemmelser om voldtægt, om samleje ved anden ulovlig tvang og om samleje med personer under 15 år. Desuden indeholder straffeloven kapitel 24 bestemmelser om blufærdighedskrænkelser og børnepornografi.²⁵

Justitias optælling viser, at kriminaliseringen af seksualforbrydelser udgør et af de områder, som har resulteret i flest udvidelser og nye kriminaliseringer i perioden 2000-2017. Næsten 1/3 (Ca. 28 %) af udvidelserne, og 10 % af de nye kriminaliserede forhold i straffeloven i perioden 2000-2017 vedrører seksualforbrydelser.²⁶

I L 2013 633 blev der indført et helt nyt regime med en række udvidelser af anvendelsesområdet for seksualforbrydelser. Ifølge Justitias optælling indebar ændringen 9 udvidelser af allerede eksisterende bestemmelsers gerningsindhold samt 1 lempelse af en allerede eksisterende bestemmelses gerningsindhold.²⁷ L 2009 319 udvidede straffelovens § 235, stk. 2, om besiddelse af børnepornografi til også at omfatte tilfælde, hvor en person skaffer sig adgang til børnepornografi uden at betale vederlag herfor og uden, at materialet lagres (downloades mv.). Derudover blev straffelovens § 235 a indsat, om den, der rekrutterer eller medvirker til eller udnytter, at personer under 18 år deltager i pornografiske forestillinger, og om den, der som tilskuer overværer sådanne forestillinger. Der skete desuden en række andre kriminaliseringer af seksualforbrydelser i 2000-2017.²⁸

²⁵ Bestemmelserne omfatter både samleje og anden kønslig omgængelse end samleje.

²⁶ Se graferne ovenfor.

²⁷ Se Bilag 1 - Optælling

²⁸ L 2006 540: FT 2005-06: 5937, 7785, 8146; A 6483; B 1580 (lovforslag 200) (#1) omformulerede § 7, stk. 3, og § 10, stk. 2, med henblik på at udvide dansk straffemyndighed over for handlinger foretaget på en fremmed stats territorium af personer med dansk indfødsret eller bopæl til også at omfatte nærmere angivne overtrædelser af strfl's bestemmelser om beskyttelse af personer under 18 år mod seksuel udnyttelse. Ændringen indebar 1 udvidelse.

L 2000 441: FT 1999-2000: 7423, 8474, 8756; A 7784 (lovforslag 281) indsatte (#1) § 230 om straf for anvendelse af børn og unge under 18 år som »pornomodeller«. Ændringen indebar kriminaliseringen af ét nyt forhold. 2003 228 medførte, at Straffelovens § 223 a blev ændret, således at den, der som kunde mod betaling eller løfte om betaling har samleje med en person under 18 år, straffes. Før var det et krav, at personen under 18 år helt eller delvist ernærede sig ved prostitution. Med ændringen bliver det strafbare område udvidet, således at bestemmelsen også vil omfatte situationer, hvor personen under 18 år ikke kan siges at ernære sig ved prostitution. Det strafbare gerningsindhold i strl § 235 blev også udvidet, idet det strafbare område udvides til at omfatte »utugtige fotografier, film, andre utugtige visuelle gengivelser eller lignende«. Herefter var også såkaldt fiktiv børnepornografi som f.eks. computergenerede billeder med børnepornografisk indhold omfattet af bestemmelsen

Tal fra Danmarks Statistik viser, at der er sket en lille stigning i antallet af strafferetlige afgørelser, inklusive domme, som vedrører seksualforbrydelser.²⁹ Omvendt er der sket et lille fald i antallet af anmeldelser og sigtelser vedrørende seksualforbrydelser i 2000-2017.³⁰

4.3. Økonomisk Kriminalitet

Ifølge Justitias optælling udgør kriminalisering af økonomisk kriminalitet også et af de områder, som har resulteret i flest udvidelser og nye kriminaliseringer i perioden 2000-2017. 1/5 (20 %) af de nye kriminaliserede forhold og ca. 21 % af udvidelserne i straffeloven i perioden 2000-2017 vedrører økonomisk kriminalitet. Økonomisk kriminalitet bliver generelt defineret som systematiske og organiserede forbrydelser, der har stor økonomisk gevinst som motiv, og begås af erhvervsvirksomheder eller personer.³¹ I Justitias undersøgelse er økonomisk kriminalitet defineret bredt som en kriminalisering af en forbrydelse, som begås med økonomisk gevinst for øje.³²

L 2000 228 indebar, at der ifølge Justitias optælling skete 6 udvidelser af det strafbare gerningsindhold. Der blev eksempelvis indsat en bestemmelse i § 289 a om EU-svig. I STRL § 122 og § 144 blev tilføjet, at ydelse og modtagelse af bestikkelse også omfatter udenlandske tjenestemænd og tjenestemænd i internationale organisationer, f.eks. EU og NATO.³³ L 2004 352 vedrører en af de mest mærkbare ændringer i kriminaliseringen af økonomisk kriminalitet. Loven indebar, at der skete en kriminalisering af 3 nye forhold. Disse vedrører elektronisk pengefalsk og videregivelse af

²⁹ Se grafen til højre

³⁰ Se grafen via statistikbanken via følgende link: <http://www.statistikbanken.dk/>

³¹ http://www.denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Jura/Kriminalret,_speciel/%C3%B8konomisk_kriminalitet

³² Økonomisk kriminalitet omfatter fx it-kriminalitet, regnskabs- og bogføringsforbrydelser, arbejdsmiljøforbrydelser, skyldnersvig, utilbørlig markedsføring, skatte- og afgiftsunndragelser, toldkriminalitet, valutakriminalitet, børns- og bankkriminalitet, miljøforbrydelser og hvidvaskning af penge. Man arbejder normalt ikke med denne kategori, og derfor er der ikke samlet statistik om økonomisk kriminalitet i Danmark Statistik bank.

³³ Ved en ændring af (# 5) § 284 blev også hæleri med hensyn til disse forbrydelser gjort strafbar. (#6) § 299, nr. 2, om returkommission (bestikkelse i den private sektor) blev omformuleret, således at det strafbare område blev udvidet til også at omfatte andre fordele end formuefordele, samtidig med at strafmaksimum for overtrædelse af (#7) § 299 blev forhøjet til fængsel i 1 år og 6 måneder. Der indsat i et nyt kapitel 30 en bestemmelse i lovens § 306 om strafansvar for juridiske personer for overtrædelse af § 122, § 289 a eller § 299, nr. 2, 2. led, eller for overtrædelse af § 284, jf. § 122, § 144 eller § 289 a, når formålet med overtrædelsen er at skaffe den juridiske person del i vindingen.

identitets- og betalingsoplysninger. Der er desuden sket en række andre kriminaliseringer med tilknytning til økonomisk kriminalitet.³⁴

4.4. Andet

Ud over de ovenfor fremhævede områder peger Justitias undersøgelse på, at den stigende internationalisering også har haft en betydning for kriminaliseringen. Eksempelvis vedrører terrorlovgivning implementering af en række internationale retskilder, herunder EU direktiver og FN Sikkerhedsrådsresolutioner.³⁵

Derudover har en række ændringer tilknytning til den stigende digitalisering i samfundet. L 2004 352 udgør et eksempel herpå, idet loven indebærer en kriminalisering af elektronisk pengefalsk samt videregivelse af identitets- og betalingsoplysninger. Disse forbrydelser har alle tilknytning til et digitalt medie.

5. Konklusion

Nærværende analyse viser, at der i perioden 2000-2017 er blevet vedtaget 83 ændringslove af straffeloven, der samlet har indført 20 nye strafbare forhold, 46 udvidelser af det eksisterende

³⁴ L 2001 465: FT 2000-01: 6443, 8674, 9050; A 5690 (lovforslag 194) (#1) udvidede kriminaliseringen af hæleri til at omfatte hæleri med hensyn til udbytte for alle strafbare lovovertrædelser. Dette skete ved at indsætte en ny bestemmelse herom i § 290, samtidig med at de hidtidige mere begrænsede hæleribestemmelser i §§ 191a og 284 blev ophævet. Lovændringen byggede på bet 1999 1371. Ikrafttræden 2001-07-01. L 2005 553: FT 2004-05 (2. samling): 1527, 4092, 4449; A 5245; B 676 (lovforslag 127) (#1) indsatte i forbindelse med gennemførelsen af den nye voldgiftslov § 304 a om aktiv og passiv bestikkelse af voldgiftsdommere mv. til gennemførelse af en tillægsprotokol til Europarådets korruptionskonvention. Ændringen indebærer, at et nyt forhold blev kriminaliseret. L 2005 366: FT 2004-05 (2. samling): 300, 2623, 3176; A 360, 424; B (lovforslag 11) nyaffatter § 289 om særligt grove overtrædelser af skatte-, afgifts-, told- og tilskudslovgivningen og (#1) § 289a, således at ikke kun svig med EU-midler, men også svig med nationale støtte- eller tilskudsordninger mv. omfattes, § 296

³⁵ Eksempelvis vedrørte terrorpakke I: Implementeringen af FN-konventionen af 9. december 1999 til bekæmpelse af finansiering af terrorisme (FN's terrorfinansieringskonvention), FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1373 (2001) og EU Rådets rammeafgørelse om bekæmpelse af terrorisme af 19. september 2001 (KOM (2001)).

materielle gerningsindhold, 3 ophævelser af strafbare forhold, samt 2 lempelser af det materielle gerningsindhold. Samlet set kan det derfor konstateres, at tendensen de seneste 17 år tydeligt har peget i retning af en udvidelse af eksisterende strafbare forhold samt i mindre omfang kriminalisering af nye forhold, mens der har været ganske få ophævelser af strafbare forhold og endnu færre lempelser. Terrorbekæmpelse, økonomisk kriminalitet og seksualforbrydelser er de emner, der har givet anledning til flest udvidelser og nykriminaliseringer. En række af disse områder, herunder særligt terrorområdet, har medført retssikkerhedsmæssige forringelser³⁶.

Analysens resultater er tiltænkt som et bidrag til en mere grundlæggende debat om, hvorvidt straffeloven bør revideres og moderniseres, herunder i forhold til at sikre respekt for retssikkerheden. Det anbefales derfor, at den kommende straffelovskommission bl.a. får til opgave at vurdere de retssikkerhedsmæssige konsekvenser i forhold til straffelovens udvikling i retning af en øget kriminalisering. Herudover bør straffelovskommissionen særligt forholde sig til klarheden og forudsigeligheden i straffelovens bestemmelser – især i henhold til nykriminaliserede områder eller udvidelser. Ligeledes bør en straffelovskommission mere kvalitativt vurdere udviklingen og de retssikkerhedsmæssige konsekvenser heraf inden for specifikke områder så som terrorlovgivningen, økonomisk kriminalitet mm.

³⁶ Justitia har i flere tidligere analyser påpeget en række retssikkerhedsmæssige problemstillinger særligt i forbindelse med indsatsen mod terror og radikaliserings. Disse omtales ikke særskilt i nærværende analyse.

6. Bilag

Antal ændringer af straffeloven i alt i perioden 2000 – 8. marts 2017

Samlet antal ændringslove i perioden 2000 – 2017: 83

Antal love der medførte udvidelser, nye forhold, lempelser eller ophævelser i perioden 2000-2017: 35

Ændringslovene har medført følgende ændringer af straffeloven i perioden:

Udvidelser: 46

Nye forhold: 20

Lempelser: 2

Ophævelser: 3

Nedenfor fremgår alle ændringer:

- En ny bestemmelse med et nyt strafbart gerningsindehold er overstreget med gult
- Udvidelser af eksisterende bestemmelsers materielle gerningsindehold er markeret med grøn
- En ophævelse er markeret rød
- En lempelse af et gerningsindhold er markeret med orange

Udviklingen i straffbare bestemmelser med nyt eller udvidet gerningsindehold, udvidelser, ophævelser, og forhøjet strafferamme/skærpende omstændigheder over 15 år:

L 2000 228: FT 1999-2000: 507, 5102, 5813; A 216; B 386, 446 (lovforslag 15) ændrede (#1) § 289, således at grov momssvig blev sidestillet med grov skattesvig, der blev indsat (#2) § 289 a om EU-svig, og (#3) § 122 og (#4) § 144 om ydelse, henholdsvis modtagelse af bestikkelse blev udvidet til også at omfatte udenlandske tjenestemænd og tjenestemænd i internationale organisationer, f.eks. EU og NATO). Ved en ændring af (# 5) § 284 blev også hæleri med hensyn til disse forbrydelser gjort strafbar. (#6) § 299, nr. 2, om returkommission (bestikkelse i den private sektor) blev omformuleret, således at det straffbare område blev udvidet til også at omfatte andre fordele end formuefordele, samtidig med at strafmaksimum for overtrædelse af (#7) § 299 blev forhøjet til fængsel i 1 år og 6 måneder. Der indsattes i et nyt kapitel 30 en bestemmelse i lovens § 306 om strafansvar for juridiske personer for overtrædelse af § 122, § 289 a eller § 299, nr. 2, 2. led, eller for overtrædelse af § 284, jf. § 122, § 144 eller § 289 a, når formålet med overtrædelsen er at skaffe den juridiske person del i vindingen. Endvidere blev forældelsesfristen for momsovertrædelser gennem ændringer i § 93 forlænget til 10 år, og der skete konsekvensrettelse af paragrafhenvvisningerne i § 285. Loven gjorde det muligt for Danmark at ratificere EU-svigskonventionen med tilhørende protokoller, EU-bestikkelseskonventionen samt forskellige andre konventioner om samme emner, og ved ændringslovens § 2 blev der samtidig gennemført regler om præjudicial forelæggelse for EF-Domstolen af fortolkningsspørgsmål vedrørende de nævnte EU-konventioner i overensstemmelse med reglerne heri. Ikrafttræden 2000-05-01.

L 2000 230: FT 1999-2000: 900, 5104, 5815; A 1125; B 399 (lovforslag 41) ændrede § 57, stk. 1 og 2, § 61, stk. 2, nr. 2, § 63, stk. 1, 1. pkt., § 63, stk. 3-4, og § 66, stk. 2, 2. pkt., med henblik på at udvide anvendelsen af samfundstjeneste, således at denne sanktion også kan anvendes i stedet for kortere ubetingede frihedsstraffe for spiritus- eller promillekørsel. Foruden samfundstjeneste forudsattes idømt tillægsbøde svarende til bøderne for mindre grove tilfælde af spiritus- eller promillekørsel, ligesom regler og praksis med hensyn til frakendelse af kørekort blev opretholdt. Ikrafttræden 2000-07-01.

L 2000 425: FT 1999-2000: 6550, 8004, 8201; A 7376; B 764 (lovforslag 264) gennemførte en konsekvensrettelse af paragrafhenvisningen i § 125 til udlændingelovens § 59 om menneskesmugling. Ikrafttræden 2000-06-03.

L 2000 428: FT 1999-2000: 498, 6607, 6991; A 133; B 479, 702 (lovforslag 14) ændrede § 86, stk. 1, nr. 3, således at varetægtsfradraget forhøjes med 1 dag for hvert påbegyndt 3 dage, den dømte har været varetægtsfængslet i isolation). Ikrafttræden 2000-07-01.

L 2000 433: FT 1999-2000: 3842, 8438, 8748; A 3808 (lovforslag 146) ændrede en lang række bestemmelser i strfl og forskellige andre love som følge af lov om fuldbyrdelse af straf, afskaffelsen af hæftestrafpen og nye regler om prøveløsladelse af livstidsdømte. Loven gennemførte forslag i bet 1987 1109 og bet 1998 1355. Ikrafttræden 2001-07-01.

L 2000 438: FT 1999-2000: 3525, 8438, 8747; A 3605 (lovforslag 144) indsatte § 68 a og § 69 a, ophævede § 69, stk. 2, ændrede § 72, stk. 1, og indsatte § 72, stk. 2, ligesom der konsekvensrettedes i § 73, stk. 1, 1. pkt., og § 97, stk. 2, nr. 2. Loven havde navnlig til formål at gennemføre en vis tidsbegrænsning af de foranstaltninger, som psykisk afvigende lovovertrædere idømmes efter §§ 68 og 69, og byggede på bet 1999 1372. Ikrafttræden 2000-07-01.

L 2000 440: FT 1999-2000: 4750, 8443, 8749; A 5447; B 730 (lovforslag 196) indsatte (#1) § 134 b og gennemførte herved et forbud mod identitetsslørende maskering ved møder, forsamlinger, optog og lignende på offentligt sted.

L 2000 441: FT 1999-2000: 7423, 8474, 8756; A 7784 (lovforslag 281) indsatte (#1) § 230 om straf for anvendelse af børn og unge under 18 år som »pornomodeller«. Endvidere fik § 235 en ny affattelse med henblik på straf for udbredelse af børnepornografi på internettet o.l., ligesom strafmaksimum blev forhøjet til fængsel i 2 år. Fristen for forældelse af adgangen til at påtale overtrædelse af § 223, stk. 1, (og §§ 224 eller 225, jf. denne bestemmelse) blev ved en ændring af § 93, stk. 3, 1. pkt., forlænget til 10 år, og samtidig blev det gennem § 94, stk. 4, fastsat, at forældelsesfristen for overtrædelse af § 210 og §§ 216-220 og 222-223 (og §§ 224-225, jf. disse bestemmelser) tidligst regnes fra den dag, da den forurettede fylder 18 år. § 97, stk. 4, blev samtidig ændret, således at der indtræder suspension af forældelsen af idømt frihedsstraf mv. i den tid, den dømte unddrager sig fuldbyrdelsen ved f.eks. at rejse til udlandet. Konsekvensrettelse i § 97, stk. 6, 2. pkt. Loven gør det muligt at ratificere ILO-konvention nr. 182 om børnearbejde. Ændringerne vedrørende børnepornografi bygger på bet 1999 1377. Ikrafttræden 2000-07-01.

2000

6 udvidelser

2 nye forhold

L 2001 280: FT 2000-01: 3999, 6079, 6405; A 2886; B 778, 813, 833 (lovforslag 129) ændrede § 10a, stk. 2, redaktionelt, rettede nogle fejl i lovteksten i forbindelse med hæftestrafpen afskaffelse, rettede § 231 som konsekvens af ophævelsen ved L 1999 141 af

§§ 198-199 og ændrede (#1) § 306 om strafansvar for juridiske personer for at skaffe den juridiske person vinding I kraft 2001-05-01.

L 2001 461: FT 2000-01: 268, 9026, 9250; A 80 (lovforslag 3) ophævede §§ 214 og (#1) 255. I kraft 2002-07-01.

L 2001 465: FT 2000-01: 6443, 8674, 9050; A 5690 (lovforslag 194) (#1) udvidede kriminaliseringen af hæleri til at omfatte hæleri med hensyn til udbytte for alle strafbare lovovertrædelser. Dette skete ved at indsætte en ny bestemmelse herom i § 290, samtidig med at de hidtidige mere begrænsede hæleribestemmelser i §§ 191a og 284 blev ophævet. Lovændringen byggede på bet 1999 1371. Ikrafttræden 2001-07-01.

L 2001 468: FT 2000-01: 6459, 9029, 9251; A 6473 (lovforslag 209) (#1) ændrede § 252, stk. 2, og indsatte § 252, stk. 3, om at JM fastlægger de sygdomme der er omfattet. Ikrafttræden 2001-07-01.

L 2001 469: FT 2000-01: 6472, 9030, 9251; A 6486 (lovforslag 210) indsatte § 74a med henblik på at styrke indsatsen over for ungdomskriminalitet ved at indføre en ny ungdomssanktion i form af en struktureret og kontrolleret socialpædagogisk behandling af 2 års varighed for 15-17-årige socialt belastede og utilpassede kriminelle. Endvidere indsattes § 89a, ligesom der rettedes i § 88, stk. 5, § 95 og § 97, stk. 2, nr. 1. Ikrafttræden 2001-07-01.

2001

3 udvidelser

1 ophævelse

L 2002 258: FT 2001-02 (2. samling): 3350, 5775, 5850; A 3334; B 637 (lovforslag 141) (#1) udvidede kriminaliseringen af falsk forklaring for retten, jf. § 158, til også at omfatte forklaringer, der afgives ved hjælp af fjernkommunikationsteknik. Endvidere udvidedes kap. 14 om forbrydelser mod den offentlige myndighed m.v. og kap. 16 om forbrydelser i offentlig tjeneste og hverv m.v. til også at omfatte forhold begået af eller mod embedsmænd fra anden stat under udførelse af opgaver i Danmark efter artikel 12 og 13 i EU-konvention om gensidig retshjælp i straffesager m.v. I kraft 2002-07-01.

L 2002 378: FT 2001-02 (2. samling): 1321, 7439, 7747; A 808 (lovforslag 35) (#1) indsatte § 27, stk. 1, 2. pkt., (#2) § 77 a, 2. pkt., § 93, stk. 1, nr. 1, 2. pkt., og i (#3) § 114, § (#4) 114 a, og (#5) § 114 b nye bestemmelser om terrorisme m.v. (#6) § 183 a

om kapring af luftfartøj og skib blev udvidet til at omfatte kapring også af andre kollektive eller godstransportmidler. Der skete ændringer i (#7) § 192 a og (#8) § 306. Ændringerne skete med henblik på dansk ratifikation af FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme og gennemførelse af FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1373 (2001) og af EU-rammeafgørelsen om bekæmpelse af terrorisme. I kraft 2002-06-08. (9 NYE strafbare bestemmelser)

L 2002 380: FT 2001-02 (2. samling): 3280, 7181, 7733; A 2925 (lovforslag 118) skærpede straffen for menneskesmugling (§ 125 a), voldtægt (§ 216), uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse (§ 241 og § 249), vold (§§ 244-246) og hensynsløs fareforvoldelse (§ 252). Endvidere indsattes (#1) § 262 a om menneskehandel og (#2) § 293 a om brugstyveri af motorkøretøj. I kraft 2002-06-08. Ole Hasselgaard og Helle Hübertz Krogsøe gennemgår i JUR 2003 153-159 de straffskærpelser, som er gennemført ved L 2002 380.

L 2002 382: FT 2001-02 (2. samling): 3312, 7432, 7736; A 3317 (lovforslag 140) ændrede § 124 med henblik på kriminalisering af fangeflugt. I kraft 2002-06-08.

2002

7 udvidelser

5 nye forhold

L 2003 228: FT 2002-03: 5675, 7935, 8216; A 4130 (lovforslag 117) nyaffattede (#1) § 223 a, § 230 og (#2) § 235 og ændrede § 94, stk. 4, 1. pkt., bl.a. med henblik på ratifikation af tillægsprotokollen til FN's Børnekonvention. I kraft 2003-04-04.

L 2003 386: FT 2002-03: 7234, 8499, 9154; A 5521; B 955, 1268 (lovforslag 183) indsatte (#1) § 7, stk. 3, og § 245 a og ændrede § 10, stk. 2, § 94, stk. 4, 2. pkt., og § 246, alt med henblik på selvstændig kriminalisering af såkaldt omskæring af kvinders ydre kønsorganer og med henblik på at muliggøre strafforfølgning af herboende personers overtrædelser af bestemmelsen, selv i tilfælde hvor handlingen er foretaget i et fremmed land, hvor sådan omskæring ikke er strafbar. I kraft 2003-05-31.

OBS! Gerningsindholdet i den foreslåede bestemmelse § 245 a er også omfattet af gerningsbeskrivelsen i straffelovens §§ 244 eller 245 (der ikke ændres), jf. ordet »legemsangreb«.

L 2003 389: FT 2002-03: 7450, 9187, 9347; A 6253; B 1245 (lovforslag 200) indsatte § 110 c, stk. 3, med henblik på at sikre, at straffen for overtrædelse af sanktioner mod tredjelands straffes lige strengt, uanset om sanktionerne er fastsat af FN eller af EF (EU). I kraft 2003-05-31.

L 2003 436: FT 2002-03: 8417, 10095, 10510; A 6696; B 1663 (lovforslag 218) ændrede § 76 a, stk. 1, nr. 2, med henblik på konfiskation af formuegoder hos personer, der dømmes for overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer, grov skattesvig eller grov indsmugling (§ 289). I kraft 2003-06-12

2003

4 udvidelser

L 2004 218: FT 2003-04: 2929, 6210, 7012; A 3277 (lovforslag 99) gav §§ 80-84 en ny affattelse med henblik på en generel modernisering af disse almindelige bestemmelser om strafudmåling. I konsekvens heraf ændredes og forenkledes tillige en lang række normal- og siderammer, således at de danner bedre baggrund for at udmåle straffen efter de nye almindelige udmålingsregler, men uden at tilsigte ændringer i forhold til det gældende udmålingsniveau. Der blev samtidig gennemført tilpasninger af en række strafferammer med henblik på at tilpasse dem til en mere nutidig opfattelse, men ligeledes uden at tilsigte ændringer i forhold til det gældende strafudmålingsniveau.

Der blev dog også i et vist omfang gennemført ændringer af strafferammer med henblik på ændringer i udmålingsniveauet i opadgående retning. Dette gælder §§ 119-120 om vold mod tjenestemænd i funktion mv., § 191 om grov narkokriminalitet og § 286, stk. 1, om groft tyveri. Lovændringen bygger på Straffelovrådets bet 2002 1424 om straffastsættelse og strafferammer. I kraft 2004-04-02.

Ændrede (#1) § 183 a.

(#2) Til nr. 36 (§ 166, stk. 2) ophæves

Efter straffelovens § 166, stk. 2, er straffen for forfalskning ved formindskelse af gangbar mønt fængsel indtil 4 år. Lovforslagets § 1, nr. 36, medfører, at § 166, stk. 2, ophæves. Bestemmelsen er i dag uden praktisk betydning.

(#3) 48. §§ 202 og 206 ophæves.

L 2004 219: FT 2003-04: 5045, 7247, 7477; A 4433 (lovforslag 122) indsatte § 40 a med henblik på at indføre mulighed for prøveløsladelse efter udståelse af halvdelen af straffetiden bl.a. af indsatte, der under afsoningen har gjort en særlig indsats for ikke at falde tilbage i ny kriminalitet. Tillige indsattes § 40, stk. 1, 2. pkt., og § 40, stk. 6, 2. pkt., om, at der skal tages hensyn til omfanget af udført samfundstjeneste bl.a. i forbindelse med fastsættelse af fællesstraf med reststraf for prøveløsladelse efter § 40 a med vilkår om samfundstjeneste, samt konsekvensrettelser i § 40, stk. 6, 1. pkt., og i lov om fuldbyrdelse af straf. I kraft 2004-04-01.

L 2004 352: FT 2003-04: 1724, 9919, 10200; A 1761 (lovforslag 55) ændrede overskriften til kapitel 18 til: »Forbrydelser vedrørende betalingsmidler« og indsatte i dette kapitel en ny (#1) § 169 a om elektronisk pengefalsk. § 171, stk. 2, om dokumentbegrebet, blev udvidet til også at omfatte elektroniske tilkendegivelser, f.eks. e-mails (der er udelukkende tale om en præcisering), og indskrænkes til alene at omfatte såkaldte hensigtsdokumenter (dette gjaldt også ved den forhenværende bestemmelse). § 172 om straffen for dokumentfalsk blev ændret til at have en normalstrafferamme på bøde eller fængsel indtil 2 år (stk. 1) og en skærpet strafferamme på fængsel indtil 6 år (stk. 2). § 175 om intellektuelt falsk blev udvidet til også at finde anvendelse på dokumenter og bøger, der føres på læsbar medie (der er udelukkende tale om en præcisering), og strafferammen blev omformuleret. Der blev indsat en ny (#2) § 263 a om videregivelse af koder til visse informationssystemer. Straffen for hærværk (§ 291, stk. 1-2) blev skærpet, og § 293, stk. 2, blev ændret med henblik på at gøre det klart, at bestemmelsen også omfatter elektroniske rådighedshindringer (der er udelukkende tale om en præcisering), samtidig med at strafferammen blev skærpet. Ny § 299 a (bestemmelsen i straffelovens § 299 a er alene en overbygning på bestemmelsen i markedsføringslovens § 10, og bestemmelsen indebærer således ikke en udvidelse af de strafbare forhold efter denne bestemmelse) og § 299 b (den foreslåede nye bestemmelse i straffelovens § 299 b er alene en overbygning på bestemmelserne i ophavsretslovens § 76, stk. 2, og § 77, stk. 2, og indebærer således ikke en udvidelse af de strafbare forhold efter disse bestemmelser) om særligt grove overtrædelser af markedsføringslovens regel om beskyttelse af erhvervshemmeligheder, henholdsvis om ophavsretskrænkelser, ny (#3) § 301 om videregivelse af betalingskortoplysninger og ny (#4) § 301 a om videregivelse af koder til informationssystemer, der er forbeholdt betalende brugere. Redaktionelle ændringer af § 193 og § 263, stk. 2-3, der samtidig fik strafferammerne skærpet. Konsekvensændringer i § 264 c, § 286, stk. 1, og § 305. Ændringerne byggede på bet 2002 1417 om IT-kriminalitet. I kraft 2004-07-01.

2004

1 udvidelse

3 nye forhold

2 ophævelser

L 2005 364: FT 2004-05 (2. samling): 290, 2623, 3175; A 233, 251; B (lovforslag 9) ændredes § 93, stk. 1, nr. 1, § 93, stk. 2-3, § 94, stk. 5, og § 97a, stk. 1-2, og indsatte § 93a om forældelse af strafansvar på grundlag af bet 2004 1441 fra Straffelovrådet og bet 2004 1438 fra udvalget om økonomisk kriminalitet. Endvidere forhøjelse af strafmaksimum i § 164, stk. 3, med henblik på skærpet straf for at tilskynde en anden til at afsone straf i sit sted og for falske strafafsonere. I kraft 2005-07-01.

L 2005 366: FT 2004-05 (2. samling): 300, 2623, 3176; A 360, 424; B (lovforslag 11) nyaffatter § 289 om særligt grove overtrædelser af skatte-, afgifts-, told- og tilskudslovgivningen og (#1) § 289a, således at ikke kun svig med EU-midler, men også svig med nationale støtte- eller tilskudsordninger mv. omfattes, § 296, så den bliver en overbygningsbestemmelse om visse forhold vedrørende juridiske personer, § 297 om urigtige og vildledende oplysninger, hvorved pris på varer mv. kan påvirkes væsentligt, og § 302, så den bedre afspejler den ændrede bogføringslovgivning mv., som den er en overbygning til. Loven bygger i vidt omfang på bet 2001 1396 og bet 2002 1415 fra udvalget om økonomisk kriminalitet. I kraft 2005-07-01.

L 2005 553: FT 2004-05 (2. samling): 1527, 4092, 4449; A 5245; B 676 (lovforslag 127) (#1) indsatte i forbindelse med gennemførelsen af den nye voldgiftslov § 304 a om aktiv og passiv bestikkelse af voldgiftsdommere mv. til gennemførelse af en tillægsprotokol til Europarådets korruptionskonvention.³⁷

L 2005 559: FT 2004-05 (2. samling): 2731, 4243, 4451; A 7316 (lovforslag 161) indsætter 2. pkt. i § 241 og § 249 med henblik på skærpet straf for uagtsomt manddrab, henholdsvis betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel. **I kraft 2005-06-26.**

L 2005 1389: FT 2005-06: 407, 2382; A 683; B 232 (lovforslag 13) rettede paragrafhenvvisninger i § 299a til markedsføringslovens regel om beskyttelse af erhvervshemmeligheder i konsekvens af den ny markedsføringslov. I kraft 2006-07-01.

L 2005 1400: FT 2005-06: 793, 2092, 2242; A 985; B 263 (lovforslag 40) indsatte § 81, nr. 7, med henblik på at fastslå, at det ved strafudmåling er en skærpende omstændighed, at gerningen er begået med baggrund i den forurettedes lovlige ytringer i den offentlige debat. Samtidig rettedes en paragrafhenvisning i § 125 a om menneskesmugling under særligt skærpende omstændigheder i konsekvens af en ændret udformning af udlændingelovens § 59. I kraft 2006-12-23.

2005

1 udvidelse

1 nyt forhold

L 2006 474: FT 2005-06: 4342; A 4892; B 1202 (lovforslag 158) (#1) **indsatte stk. 2 i § 196**, hvis strafmaksimum samtidig blev forhøjet til fængsel i 6 år. Ændringen skulle bl.a. med henblik på dansk opfyldelse af kravene til medlemsstaternes straffelovgivning i EU-rammeafgårelsen 2005/667/RiA om skærpelse af de strafretlige rammer med henblik på håndhævelse af lovgivningen til bekæmpelse af forurening fra skibe. I kraft 2006-06-01

L 2006 503: FT 2005-06: 4190, 5987; A 3889, A 3960; B 977, B 1154 (lovforslag 130) **omformulerede (#) § 192 a med henblik på at sikre bestemmelsens anvendelse på forsætlige overtrædelser af våbenlovens regler vedrørende masseødelæggelsesvåben**. Ændringen skete sammen med ændringer i våbenloven og krigsmaterielloven med henblik på at sikre, at Danmark opfylder forpligtelserne i FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 af 2004-04-28 om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben mv. Ikraft 2006-07-01. *§ 192 a, stk. 2*, ophæves.

OBS! Ophævelsen af § 192a, stk. 2 medførte ikke nogen reel ændring, da den ny affattelse af § 192 a overflødiggjorde stk. 2.

L 2006 540: FT 2005-06: 5937, 7785, 8146; A 6483; B 1580 (lovforslag 200) (#1) **omformulerede § 7, stk. 3**, og § 10, stk. 2, med henblik på at udvide dansk straffemyndighed over for handlinger foretaget på en fremmed stats territorium af personer med dansk indfødsret eller bopæl til også at omfatte nærmere angivne overtrædelser af strfl's bestemmelser om beskyttelse af personer under 18 år mod seksuel udnyttelse. Bestemmelserne i § 7, stk. 3, og § 10, stk. 2, havde hidtil (siden L 2003 386, jf. ovenfor) henvist til § 245 a og § 246, jf. § 245 a, men ved ændringen er der tillige indsat henvisninger til § 222, § 223 a, §§ 224 og 225 (jf. § 222 eller § 223 a), § 226, § 230 og § 235. Ændringen bygger i vidt omfang på bet 2006 1470. Ikraft 2006-06-10. (2 udvidelser)

L 2006 542: FT 2005-06: 5681, 7850, 8147; A 7137; B 1721 (lovforslag 217) ændrede overskriften til 13. kapitel, som samtidig fik ændret en række bestemmelser med henblik på at styrke det strafferetlige værn mod terrorisme, bl.a. med henblik på dansk ratifikation af Europarådets konvention fra 2005 om forebyggelse af terrorisme og af FN-konventionen af 2005 om nuklear terrorisme. Ændringen byggede på Straffelovrådets bet 2006 1474 om det strafferetlige værn mod terrorisme og indebar **ny (#1) § 114, stk. 1, nr. 8**,

§ 114 a og B ophæves. Nye meget udvidet § 114 a, (#2) § 114 b, (#3) § 114 c, (#4) § 114 d, (#5) § 114 e. (#6) Nyaffattelse af § 183 a og (#7) **ny § 192 b**, der indeholder 4 nye stk., ligesom der skete konsekvensrettelser i §§ 114 f-g. I kraft 2006-06-10. Ændringerne er omtalt - kritisk - af Jørn Vestergaard i Tfk 2006 2 og Tfk 2006 246.

2006

9 udvidelser

1 nyt forhold

L 2007 527: FT 2006-07: 5673, 7560; A 7174; B 1263 (lovforslag 201 B) § 124, stk. 4 ophæves. **Indsætte (#1) § 124, stk. 4, om forbud mod, at anholdte eller fængslede uretmæssigt besidder mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr i arresthus eller lukket fængsel (1. pkt.), og mod, at besøgende og andre udefrakommende uretmæssigt medbringer sådant udstyr i arresthus eller lukket fængsel (2. pkt.), og § 124, stk. 5, om anvendelsen af § 124, stk. 1-4, på personer i forvaring mv.,** og gav § 135 en ny affattelse med henblik på at bringe formuleringen i overensstemmelse med beredskabsloven. Ikrafttræden 2007-07-01.

2007

1 nyt forhold

L 2008 316: FT 2007-08 (2. samling): (lovforslag 68) indsætte i § 260 et nyt stk. 2 med henblik på at skærpe straffen for ulovlig tvang i forbindelse med indgåelse af ægteskab, således at der for sådanne tilfælde gælder en forhøjet strafferamme på fængsel indtil 4 år. I kraft 2008-05-02. **L 2008 490:** FT 2007-08 (2. samling): (lovforslag 16) foretog en samlet revision af straffelovens almindelige bestemmelser i §§ 6-12 om dansk straffemyndighed, dvs. de bestemmelser, der afgrænser, hvilke straffesager der kan pådømmes ved danske domstole. Ændringerne byggede på bet 2007 1488 om Dansk Straffemyndighed fra Justitsministeriets Jurisdiktionsudvalg. I kraft 2008-07-01.

L 2008 494: FT 2007-08 (2. samling): (lovforslag 98) indsætte § 157 a, hvorefter det ved udmåling af straf for en overtrædelse af strfl anses for en skærpende omstændighed, at overtrædelserne er begået ved tortur, der samtidig er defineret i § 157 a, stk. 2, i lyset af definitionen i FN's konvention af 1984-12-10 mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf (Torturkonventionen). **Samtidig indsættes (#1) § 157 b, hvorefter §§ 145-157 gælder tilsvarende i udøvelse af udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, hvis handlingen er omfattet af § 157 a.** Samtidig indsættes § 93 b, hvorefter lovovertrædelser, der er omfattet af § 157 a, ikke forældes. Lovændringen byggede på Straffelovrådets bet 2008 1494 om en torturbestemmelse i straffeloven. Der blev samtidig foretaget ændringer i militær straffelov. I kraft 2008-07-01. (2 nye bestemmelser)

L 2008 498: FT 2007-08 (2. samling): (lovforslag 164) indsætte et nyt stk. 2 i § 253 med henblik på at skærpe straffen for sager om flugttilisme, hvor en person forsætligt undlader at hjælpe en anden trafikant, der som følge af uheldet har pådraget sig betydelig personskade. Efter det nye stk. 2, er straffen fængsel indtil 2 år, og der er i motiverne til lovændringen givet nærmere anvisninger til domstolene for strafudmålingen. Det tilsigtes således, at straffen i sådanne sager som udgangspunkt skal være 2-3 måneders

fængsel, der som hovedregel forudsættes at være ubetinget, men som efter omstændighederne kan gøres betinget, hvis den pågældende selv er kommet til skade og som følge af choktilstand har forladt uheldsstedet uden at yde den fornødne hjælp. I kraft 2008-06-19.

L 2008 500: FT 2007-08 (2. samling): (lovforslag 171) indsatte som et nyt stk. 1 i § 192 a en bestemmelse om straf på op til 4 års fængsel for ulovlig besiddelse mv. af skydevåben under særligt skærpende omstændigheder på offentligt tilgængelige steder. Motiverne til lovændringen indeholder samtidig nogle ret detaljerede anvisninger til domstolene om strafudmålingen for besiddelse af skydevåben med tilhørende ammunition på offentligt tilgængelige steder. Samtidig blev der gennemført ændringer i retsplejeloven, våbenloven og loven om fuldbyrdelse af straf mv. I kraft 2008-07-01.

L 2008 501: FT 2007-08 (2. samling): (lovforslag 186) indsatte i § 222 et nyt stk. 3, hvorefter det ved udmåling af straf efter § 222 om samleje med børn under 15 år skal indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden har skaffet sig samlejet ved udnyttelse af en fysisk eller psykisk overlegenhed. Bestemmelsen får tilsvarende betydning ved udmåling af straf for anden kønslig omgængelse end samleje med en sådan person, jf. § 224, jf. § 222, og for homoseksuelt forhold til en sådan person, jf. § 225, jf. § 222. Loven bygger på en udtalelse af april 2008 fra Straffelovrådet, som er optrykt som bilag til lovforslaget. I kraft 2008-06-19.

L 2008 1404: FT 2008-09 (lovforslag 6) udvidede den hidtidige bestemmelse i § 299 b fra alene at være en overbygning på ophavsretsloven til at være en mere generel overbygningsbestemmelse for krænkelse af særligt grov karakter af immaterialrettigheder, nu ikke kun omfattende ophavsretskrænkelser, men også varemærkekrænkelser, designindgreb, patentindgreb og brugsmodelindgreb samt overtrædelser af § 91, jf. § 94, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. I krafttrædelsesdato 2009-01-01.

OBS! Ændringen medførte ikke en udvidelse af de strafbare forhold!

2008

1 udvidelse

L 2009 319: FT 2008-09 (lovforslag 86) udvidede (#1) § 235, stk. 2, om besiddelse af børnepornografi til også at omfatte tilfælde, hvor en person skaffer sig adgang til børnepornografi uden at betale vederlag herfor, og uden at materialet lagres (downloades mv.), og indsatte (#2) § 235 a om den, der rekrutterer eller medvirker til eller udnytter, at personer under 18 år deltager i pornografiske forestillinger, og om den, der som tilskuer overværer sådanne forestillinger. Samtidig ændredes § 94, stk. 4, således

at forældelsesfristen for de deri nævnte bestemmelser tidligst regnes fra den dag, da den forurettede fylder 18 år. Lovændringen muliggjorde tiltræden af Europarådets konvention fra 2007 om beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug. I kraft 2009-07-01.

L 2009 501: FT 2008-09 (lovforslag 211) indsatte som led i en styrket indsats mod bankdekriminalitet § 81 a om strafforhøjelse for visse voldsforbrydelser begået som led i bandekriminalitet, ændrede § 57, nr. 9, § 114, stk. 1, nr. 6, og § 119, stk. 3, og nyaffattede § 192 a om overtrædelse af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder, samtidig med at der i lovforslagets bemærkninger blev givet detaljerede anvisninger på fordobling af strafudmålingen i tilfælde, der omfattes af den således nyaffattede bestemmelse. I kraft 2009-06-15.

L 2009 1107: FT 2009-10 (lovforslag 49) indsatte 2. pkt., i § 119, stk. 3 (om den, der ellers lægger personer i offentlig tjeneste eller hverv hindringer i vejen for udførelsen af deres tjeneste eller hverv), og stk. 4 i § 291 (om hærværk mv.), hvorefter det ved fastsættelse af straffen for overtrædelse af bestemmelserne skal anses for en skærpende omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af, at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted. Lovforslagets bemærkninger indeholdt samtidig anvisninger for strafudmålingen i disse sager. Lovændringen havde til formål at forebygge omfattende forstyrrelser af den offentlige ro og orden f.eks. i forbindelse af internationale møde

2009

1 nyt forhold

1 udvidelse

L 2010 651: FT 2009-10 (lovforslag 181) indsatte § 260, stk. 3, en forhøjet strafferamme på fængsel indtil 4 år for ulovlig tvang til at bære en beklædningsgenstand, der skjuler den pågældendes ansigt, f.eks. burka eller niqab. I kraft 2010-07-01. (1 strafskærpelse)

L 2010 711: FT 2009-10 (lovforslag 164) (#1) **sænkede gennem en ændring af § 15 den kriminelle lavalder fra 15 til 14 år.** (OBS! Efterfølgende forhøjet igen) Samtidig ændredes § 33, stk. 3, således at maksimumstraffen for gerningspersoner, der ikke var fyldt 18 år, da gerningen blev udført, blev forhøjet fra fængsel i 8 år til lovens højeste tidsbestemte straf (16 år). Ny § 81, stk. 10, om strafskærpelse for medvirken til lovovertrædelse begået af et barn under 14 år. I kraft 2010-07-01. £ (1 straf skærpelse)

LOV nr 716 af 25/06/2010

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1034 af 29. oktober 2009, som ændret ved § 1 i lov nr. 1107 af 1. december 2009, foretages følgende ændringer: I § 241, 2. pkt., indsættes efter »spirituskørsel«: », overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2,«.

2. I § 249, 2. pkt., indsættes efter »spirituskørsel«: », overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2,«. (2 udvidelser)

L 2010 718: FT 2009-10 (lovforslag 199) foretog i konsekvens af indførelsen i konkursloven af rekonstruktionsinstituttet til afløsning for de hidtidige institutter betalingsstandsning og tvangsakkord ændring i henvisninger hertil i § 283, stk. 1, nr. 2, og stk. 2, § 300, nr. 3, og § 304, stk. 2, således at disse bestemmelser nu henviser til de relevante stadier i rekonstruktionsbehandling. I kraft 2011-04-01.

L 2010 1549: FT 2010-11 (lovforslag 3) skærpede i forbindelse med en ændring af § 290, stk. 2, straffen for hæleri af mere professionel karakter med en tredjedel i forhold til det hidtidige strafudmålingsniveau og forhøjede strafferammen i § 303 om groft uagtsomt hæleri med henblik på en markant skærpelse af de bødestrafte, som i almindelighed udmåles i disse sager. £ Lovændringen var et led i en styrket indsats over for indbrud i private hjem og omsætning af hælervarer fra sådanne indbrud. I kraft 2011-01-01. (2 strafskærper)

L 2010 1552: FT 2010-11 (lovforslag 54) ændrede § 97 a, stk. 1, således at ikke kun bøde, men også konfiskation bortfalder efter 5, henholdsvis 10 år, når bøde- eller konfiskationskravet er på højst 10.000 kr., henholdsvis overstiger dette beløb. I konsekvens af denne forældelsesmæssige ligestilling af bøde og konfiskation ophævedes den hidtidige bestemmelse i § 97 a, stk. 3. I kraft 2011-01-01.

2010

1 udvidelse

L 2011 611: FT 2010-11 (lovforslag 174) nedsatte mindstetiden for prøveløsladelse efter udståelse af halvdelen af straffetiden i § 40 a, stk. 1, til 2 måneder og indsatte i § 40 a, stk. 1, nr. 1, deltagelse i arbejdsstræning som et yderligere eksempel (ved siden af deltagelse i behandlings- eller uddannelsesforløb) på, at en domfældt har ydet en særlig indsats for ikke på ny at begå kriminalitet. Endvidere redaktionel ændring af § 110 c, stk. 3. I kraft 2011-07-01.

L 2011 760: FT 2010-11 (lovforslag 209) indsatte tyveri begået som led i organiseret indbrudskriminalitet i § 286 om tilfælde, hvor der udmåles skærpet straf for tyveri mv. af særlig grov beskaffenhed, samtidig med at der i lovens motiver blev givet en tilkendegivelse om, at straffen herfor skal hæves med en tredjedel i forhold til det hidtidige udmålingsniveau. Endvidere indsattes

røveri, der er af særlig grov beskaffenhed, fordi gerningsmanden er trængt ind i et privat hjem for at begå røveri, i § 288, stk. 2, om skærpet straf for groft røveri, samtidig med, at det i lovens motiver blev tilkendegivet, at straffen for sådant hjemmerøveri skal fordobles i forhold til de hidtil udmålte straffe, således at normalstraffen herfor som udgangspunkt er 5 års fængsel. I kraft 2011-07-01.

2011

Ingen relevante ændringer

L 2012 112: FT 2011-12 (lovforslag 10). Loven om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, som i § 21 indeholder bestemmelser om straf og påtale, ophævede strfl § 265 om straf for overtrædelse af tilhold (OBS! Hjemlen flyttes til anden lov) og konsekvensrettede påtalereglen i § 275, stk. 2, 1. pkt. I kraft 2012-03-01. (1 ophævelse)

L 2012 157: FT 2011-12 (lovforslag 54) indsatte i forbindelse med redaktionelle rettelser nr. 7 i § 114 a, der herved blev udvidet til også at omfatte overtrædelse af § 192 b, § 260 eller § 266, når handlingen er omfattet af artikel 2 i FN-konventionen af 2005-04-13 til bekæmpelse af nuklear terrorisme. Denne FN-konvention blev i 2008 optaget på bilaget til Europarådets konvention af 2005-05-16 om forebyggelse af terrorisme, som ved L 2006 542 var blevet gennemført i dansk ret ved indsættelsen af bl.a. § 114 a, og ændringen skal således sikre, at dansk ret fortsat er i overensstemmelse med Europarådets konvention med bilag. I kraft 2012-03-01.

L 2012 158: FT 2011-12 (lovforslag 55) **hævede ved ændringer af (#1) § 15 og § 81, nr. 10, den kriminelle lavalder til 15 år, efter at den ved L 2010 711 med virkning fra 2010-07-01 var blevet sænket til 14 år. I kraft 2012-03-01.**

L 2012 159: FT 2011-12 (lovforslag 56) forhøjede gennem en ændring af § 63, stk. 1, 1. pkt., det maksimale timetal for samfundstjeneste fra 240 til 300 med henblik på at udvide anvendelsen af betingede domme med vilkår om samfundstjeneste i sager, hvor der ellers ville blive idømt fængsel i mere end 1 år og 6 måneder, men ikke over 2 år. I kraft 2012-03-01.

Lov 2012-03-27 nr. 275 om ændring af straffeloven- (Udvidet definition af menneskehandel m.v.) *)

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1062 af 17. november 2011, som ændret ved § 22 i lov nr. 112 af 3. februar 2012, lov nr. 157 af 28. februar 2012, § 1 i lov nr. 158 af 28. februar 2012 og lov nr. 159 af 28. februar 2012, foretages følgende ændringer:

(#1) I § 7, stk. 1, nr. 2, litra a, indsættes efter »seksuel udnyttelse af børn«: », menneskehandel«.

I § 262 a, stk. 1, ændres »8 år« til: »10 år«.

(#2) I § 262 a, stk. 1 og 2, indsættes efter »slaveri eller slaverilignende forhold«: », strafbare handlinger«. 1 forhøjelse)

L 2012 431: FT 2011-12 (lovforslag 109) indsatte § 289, stk. 3, med henblik på at skærpe niveauet for tillægsbøder efter § 50, stk. 2, i forbindelse med overtrædelse af § 289, stk. 1. I kraft 2012-07-01.

LOV nr 573 af 18/06/2012

I § 8 ændres »2011-12« til: »2012-13«.

LOV nr 1242 af 18/12/2012

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1007 af 24. oktober 2012, foretages følgende ændring:

I § 94, stk. 5, ændres »§ 157« til: »§ 157 a«.

L 2012-12-23 nr 1385:

I [straffeloven](#), jf. [lovbekendtgørelse nr. 1007 af 24. oktober 2012](#), foretages følgende ændring:

1. Efter § 299 b indsættes:

»§ 299 c. Med fængsel indtil 6 år straffes den, der under særlig skærpende omstændigheder indgår en kartelaf tale omfattet af [konkurrenceovens § 23, stk. 3](#). Som særlig skærpende omstændighed anses navnlig tilfælde, hvor overtrædelsen har haft et betydeligt omfang eller har været egnet til at medføre betydelig skade.«

2012

2 udvidelser

1 lempelse

LOV nr 431 af 01/05/2013

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1007 af 24. oktober 2012, som ændret ved § 2 i lov nr. 1242 af 18. december 2012 og § 2 i lov nr. 1385 af 23. december 2012, foretages følgende ændring: I § 192 a, stk. 1, indsættes efter »lovgivningen om våben og eksplosivstoffer«: »eller artikel 4, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 258/2012 af 14. marts 2012«.

LOV nr 434 af 01/05/2013

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1007 af 24. oktober 2012, som ændret ved § 2 i lov nr. 1242 af 18. december 2012 og § 2 i lov nr. 1385 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:

I § 260, stk. 2, indsættes efter »ægteskab«: »eller til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed«.

LOV nr 628 af 12/06/2013

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1007 af 24. oktober 2012, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 434 af 1. maj 2013, foretages følgende ændringer:

1. § 38, stk. 3, ophæves.

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 3 og 4.

2. I § 40 a, stk. 1, nr. 1, ændres »behandlingsforløb, uddannelsesforløb eller arbejdsstræning« til: »behandlingsforløb, uddannelsesforløb, arbejdsstræning eller arbejde«.

3. I § 40 a, stk. 7, ændres »§ 38, stk. 4« til: »§ 38, stk. 3«.

4. (#1) § 124, stk. 5, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 1-3 gælder også i forhold til

1) personer i forvaring,

2) personer, der i stedet for varetægtsfængsel er frihedsberøvet i institution m.v.,

3) personer, der i medfør af § 74 a er frihedsberøvet i institution m.v.,

4) personer, der i forbindelse med fuldbyrdelse af straf uden for arresthuse og fængsler, jf. stk. 1, er frihedsberøvet på bopælen under intensiv overvågning og kontrol eller i institution m.v., og

5) personer, der afsoner fængselsstraf under udstationering fra fængsel eller arresthus.

Stk. 6. Bestemmelsen i stk. 4, 1. pkt., gælder også i forhold til personer i forvaring.«

L 2013 633: FT 2012-13 (lovforslag 141) foretog på grundlag af Straffelovrådets bet 2012 1534 om seksualforbrydelser en generel modernisering af 24. kap. om seksualforbrydelser (tidl: »forbrydelser mod kønssædeligheden«), se navnlig om betænkningsforslag vedrørende voldtægtsforbrydelser Trine Baumbach i JUR 2013 1 ff. Ændringerne indebar bl.a., at seksuelt forhold til børn under 12 år (tidl. § 222, stk. 2) nu omfattes af bestemmelsen om voldtægt i § 216 (som stk. 2), der tillige udvides til også at omfatte opnåelse af samleje ved ulovlig tvang eller ved udnyttelse af, at offeret i sin hjælpeløse tilstand er ude af stand til at modsætte sig handlingen (nu § 216, stk. 1, nr. 2), i hvilken forbindelse der lagdes op til en skærpelse af strafudmålingen. Nye §§ 94, stk. 4, 210, stk. 1, 2. pkt., 216, 219, 222, stk. 1, 224-228, 232-233 a, 235, stk. 3, og 236, ophævelse af §§ 217, 218, stk. 2, 222, stk. 3, 223 a og 235 a, ændringer i §§ 210, stk. 3, 218, stk. 1, 220, 221, 222, stk. 2, 223, stk. 1, 235, stk. 1, 1. pkt., 235, stk. 2, og 262 a, stk. 1 og 2, og konsekvensrettelser i en række andre bestemmelser. Der tilsigtedes i øvrigt ikke generelle ændringer i strafudmålingen. I kraft 2013-07-01.

OBS! For så vidt angår § 219, sker der både en udvidelse af det materiale gerningsindhold og en lempelse!

(#1) 5. I § 210, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Adoptionsforhold sidestilles med biologisk slægtskab.«

(#2) 6. I § 210, stk. 3, ændres »kønslig omgængelse med en person af samme køn og med hensyn til anden kønslig omgængelse end samleje« til: »andet seksuelt forhold end samleje«.

Forslaget indebærer, at »samleje« i straffelovens § 210, stk. 1 og 2, som noget nyt også vil omfatte analt samleje, dvs. hel eller delvis indføring af penis i anus (såvel mellem personer af samme køn som mellem personer af forskelligt køn).

(#3) 8. § 216 affattes således:

»§ 216. For voldtægt straffes med fængsel indtil 8 år den, der

1) tiltvinger sig samleje ved vold eller trussel om vold eller

2) skaffer sig samleje ved anden ulovlig tvang, jf. § 260, eller med en person, der befinder sig i en tilstand eller situation, i hvilken den pågældende er ude af stand til at modsætte sig handlingen.

Stk. 2. For voldtægt straffes med fængsel indtil 12 år den, der har samleje med et barn under 12 år.

Stk. 3. Straffen efter stk. 1 kan stige til fængsel i 12 år, hvis voldtægten har haft en særligt farlig karakter eller der i øvrigt foreligger særligt skærpene omstændigheder.

Stk. 4. Det skal ved straffens fastsættelse i almindelighed indgå som en skærpene omstændighed, at forurettede er offer for menneskehandel.«

(#4) 10. I § 218, stk. 1, udgår »uden for ægteskab«.

(#5 og #6) 12. § 219: BÅDE uvidelse OG lempelse af gerningsindholdet.

(#7) 13. I § 220 ændres »tjenstlige eller økonomiske afhængighed skaffer sig samleje uden for ægteskab« til:
»arbejds-mæssige, økonomiske eller behandlings- eller plejemæssige afhængighed skaffer sig samleje«.

16. I § 221 udgår »vildfarende anser samlejet som ægteskabeligt eller«.

21. §§ 223 a-231 ophæves, og i stedet indsættes:

(#8) »§ 224. Den, der medvirker til, at en person under 18 år mod betaling eller løfte om betaling har samleje med en kunde, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Den, der som kunde mod betaling eller løfte om betaling har samleje med en person under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. §

(#9) § 225. Bestemmelserne i §§ 216-224 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til andet seksuelt forhold end samleje.

(#10) § 228. Overtrædelse af § 216, stk. 1, nr. 2, §§ 218 eller 222-224, § 225, jf. § 216, stk. 1, nr. 2, §§ 218 eller 222-224, § 226 eller § 227, stk. 1, der som følge af gerningsmandens ukendskab til forurettedes tilstand eller alder ikke kan tilregnes gerningsmanden som forsætlig, straffes med en forholdsmæssig mindre straf, hvis gerningsmanden dog har handlet uagtsomt.«

L 2013 634: FT 2012-13 (lovforslag 164) gennemførte ændringer i bl.a. straffeloven med henblik på at styrke indsatsen over for økonomisk kriminalitet. Strafferammerne i §§ 122, 299, nr. 2, og 304 om bestikkelse af personer i offentlig tjeneste eller hverv, om returkommission i private forretningsforhold, henholdsvis om bestikkelse af voldgiftsdommere, blev forhøjet fra fængsel i 1½ år til fængsel i 4 år. Som § 296, stk. 2, henholdsvis § 299 d (stk. 1, nr. 1) indsattes bestemmelser om straf af fængsel indtil 6 år for overtrædelse under særligt skærpende omstændigheder af § 296, stk. 1, nr. 1, om straf for den, som ved udspredelse af urigtige eller vildledende oplysninger påvirker prisen på værdipapirer mv., henholdsvis af værdipapirhandelslovens § 35, stk. 1, eller § 39, stk. 1, om insiderhandel og kursmanipulation. I kraft 2013-07-01. § 1

L 2013 642: FT 2012-13 (lovforslag 180) indsatte i § 299 d, stk. 1, som nr. 2 en bestemmelse om straf af fængsel indtil 6 år for overtrædelse under særligt skærpende omstændigheder af bestemmelserne i art. 3, stk. 1, litra c, om insiderhandel og art. 5 om markedsmanipulation i EP/Rfo 1227/2011 om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkedene. Bestemmelsen er en overbygning i forhold til § 87 b i lov om elforsyning og § 42 b i lov om naturgasforsyning \$

L 2013 1620: FT 2013-14 (lovforslag 8), indsatte § 191 a om grov dopingkriminalitet. Bestemmelsen indeholder en strafferamme på fængsel indtil 6 år for den, som i strid med lov om forbud mod visse dopingmidler (stk. 1) overdrager dopingmidler til et større antal personer, mod betydeligt vederlag eller under andre særligt skærpende omstændigheder overdrager dopingmidler, eller som (stk. 2) fremstiller, indfører, udfører, udleverer, fordeler eller besidder sådanne dopingmidler med forsæt til at overdrage dem som nævnt i stk. 1. Bestemmelsen er en overbygning på straffebestemmelsen i lov om forbud mod visse dopingmidler § 3, jf. § 4, der har en strafferamme på fængsel indtil 2 år. I kraft 2014 -01-01.

2013

9 udvidelser

1 nyt forhold

1 lempelse

L 2014 168: FT 2013-14 (lovforslag 76), indsatte med henblik på dansk ratifikation af Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet en henvisning i § 94, stk. 4, 1. pkt., til § 260, stk. 2, om ulovlig tvang til indgåelse af ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, og et nyt § 94, stk. 4, 2. pkt., om overtrædelse af §§ 244-246 i form af svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion eller sterilisation uden samtykke over for en person under 18 år. Ændringerne medførte, at forældelsesfristen for disse forbrydelser mod personer under 18 år tidligst regnes fra den dag, hvor den forurettede fylder 21 år. I kraft 2014-06-01 med særlig overgangsregel., indsatte med henblik på dansk ratifikation af Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet en henvisning i § 94, stk. 4, 1. pkt., til § 260, stk. 2, om ulovlig tvang til indgåelse af ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, og et nyt § 94, stk. 4, 2. pkt., om overtrædelse af §§ 244-246 i form af svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion eller sterilisation uden samtykke over for en person under 18 år. Ændringerne medførte, at forældelsesfristen for disse forbrydelser mod personer under 18 år tidligst regnes fra den dag, hvor den forurettede fylder 21 år. I kraft 2014-06-01 med særlig overgangsregel.

L 2014 403: FT 2013-14 (lovforslag 119) indsatte § 299 d, stk. 1, nr. 3, om overtrædelse under særligt skærpene omstændigheder af nærmere angivne EU-regler om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Fællesskabet og foretog konsekvensrettelser i § 299 d, stk. 1, nr. 1-2. I kraft 2014-05-15.

L 2014 516: FT 2013-14 (lovforslag 131) rettede henvisningen i § 125 a om menneskesmugling under særligt skærpene omstændigheder til udlændingeloven § 59 i konsekvens af ændringer i denne bestemmelse. I kraft 2015-01-01.

L 2014 733: FT 2013-14 (lovforslag 112) indsatte § 38, stk. 5, § 39, stk. 3, § 41, stk. 5, og § 192 a, stk. 3, og ændrede § 81 a, stk. 1. Konsekvensrettelser i § 38, stk. 4, § 42, stk. 2, og § 81 a, stk. 2. Lovændringen skulle styrke rammerne for forebyggelse og bekæmpelse af rocker- og bandekriminalitet. Bestemmelsen i § 81 a om fordobling af straffen for visse alvorlige forbrydelser fik et videre anvendelsesområde, idet man ophævede hidtidige krav om, at konflikten mellem grupperne skulle have karakter af et »opgør«, at begge grupper skulle have udført angreb som led i konflikten (»gensidigt«), at konflikten skulle være verserende (»som foregår«), og at der skulle være anvendt skydevåben mv. mere end én gang som led i konflikten. Samtidig lagdes der op til en øget graduering af strafudmålingen i sager om ulovlig besiddelse af skydevåben efter § 192 a, stk. 1, nr. 1, således at der udmåles en skærpet straf, når skydevåbnet besiddes på offentligt tilgængeligt sted, og således at straffen skærpes yderligere, når der samtidig besiddes ammunition til dette. Desuden blev straffen for ulovlig besiddelse af kniv på offentligt tilgængeligt sted mv. og for overtrædelse af såkaldte zoneforbud skærpet med henblik på, at der idømmes hårdere straffe i 3. gangstifælde eller derover. Adgangen til udgang og til prøveløsladelse blev endvidere ændret for dømte med bandetilknytning. I kraft 2014-07-01.

L 2014 739: FT 2013-14 (lovforslag 190) indsatte § 44 om bemyndigelse til at fastsætte regler om klager over afgørelser efter §§ 38-43 og ændrede § 38, stk. 2, 2. pkt., § 40, stk. 2, og § 41, stk. 1, hvorved justitsministeren i forbindelse med en reorganisering af kriminalforsorgen fik bemyndigelse til at træffe bestemmelse om delegation af kompetencen til at træffe afgørelser vedrørende prøveløsladelse, der tænkes henlagt til såkaldte kriminalforsorgsområder. Ikrafttræden 2015-05-06 jf. bkg 2015 388..

2014

Ingen relevante ændringer

L 2015 152: FT 2014-15 (lovforslag 50). Ved at ændre overskriften til 7. kapitel, ophæve § 56, stk 1-2, og indsætte ny § 56, stk 1, ophævedes muligheden for at idømme betinget dom uden straffastsættelse eller betinget bøde. Med henblik på udvidet brug af samfundstjeneste i stedet for fængsel ændredes § 63, stk 1, 2. pkt, om længstetiden for afvikling af dom til samfundstjeneste, og længstetiden skal nu udmåles i overensstemmelse med en vejledende tabel. § 63, stk 3, 2. pkt, ændredes, således at prøvetiden ophører samtidig med længstetiden for afvikling af samfundstjeneste, hvis den betingede fængselsstraf er på højst 3 måneder.

Muligheden efter § 64, 1. pkt, for at idømme ubetinget fængsel i forbindelse med betinget dom med vilkår om samfundstjeneste blev opretholdt, idet begrænsningen af den idømte ubetingede straf til højst at være på 3 måneders fængsel dog blev suppleret med en ny begrænsning, således at den ubetingede strafdel ikke må overstige 1/3 af den samlede fængselsstraf (betinget + ubetinget). For at skærpe virkningen af en dom til samfundstjeneste, således at den dømte i højere grad motiveres til at overholde vilkår, ændredes § 66, stk 3, 2. pkt, således at den idømte samfundstjeneste **kun anses for at** modsvare 2/3 af den idømte betingede fængselsstraf, hvis denne overstiger 3 måneders (betinget) fængsel. Ved et nyt § 86, stk 3, blev der samtidig indsat regler om, at der også ved dom til samfundstjeneste skal ske afkorting af anholdelse, varetægtsfængsling og indlæggelse til mentalobservation, således at afkorting, hvor den ikke kan ske i en ubetinget del af straffen, jf. § 86, stk 2, skal ske forholdsmæssigt i det idømte antal timers samfundstjeneste. Konsekvensændringer i § 60, stk 1, nr 3, § 62, stk 2, § 63, stk 4, 3. pkt, § 67, stk. 2, 2. pkt, og § 86, stk 3. Lovændringen byggede på Straffelovrådets Betænkning 2014 1545 om Samfundstjeneste. I kraft 2015-05-01.

L 2015 152: FT 2014–15 (lovforslag 50). Ved at ændre overskriften til 7. kapitel, ophæve § 56, stk. 1–2, og indsætte ny § 56, stk. 1, ophævedes muligheden for at idømme betinget dom uden straffastsættelse eller betinget bøde. Med henblik på udvidet brug af samfundstjeneste i stedet for fængsel ændredes § 63, stk. 1, 2. pkt, om længstetiden for afvikling af dom til samfundstjeneste, og længstetiden skal nu udmåles i overensstemmelse med en vejledende tabel. § 63, stk. 3, 2. pkt, ændredes, således at prøvetiden ophører samtidig med længstetiden for afvikling af samfundstjeneste, hvis den betingede fængselsstraf er på højst 3 måneder. Muligheden efter § 64, 1. pkt, for at idømme ubetinget fængsel i forbindelse med betinget dom med vilkår om samfundstjeneste blev opretholdt, idet begrænsningen af den idømte ubetingede straf til højst at være på 3 måneders fængsel dog blev suppleret med en ny begrænsning, således at den ubetingede strafdel ikke må overstige 1/3 af den samlede fængselsstraf (betinget + ubetinget). For at skærpe virkningen af en dom til samfundstjeneste, således at den dømte i højere grad motiveres til at overholde vilkår, ændredes § 66, stk. 3, 2. pkt, således at den idømte samfundstjeneste kun anses for at modsvare 2/3 af den idømte betingede fængselsstraf, hvis denne overstiger 3 måneders (betinget) fængsel. Ved et nyt § 86, stk. 3, blev der samtidig indsat regler om, at der også ved dom til samfundstjeneste skal ske afkorting af anholdelse, varetægtsfængsling og indlæggelse til mentalobservation, således at afkorting, hvor den ikke kan ske i en ubetinget del af straffen, jf. § 86, stk. 2, skal ske forholdsmæssigt i det idømte antal timers samfundstjeneste. Konsekvensændringer i § 60, stk. 1, nr. 3, § 62, stk. 2, § 63, stk. 4, 3. pkt., § 67, stk. 2, 2. pkt, og § 86, stk. 3. Lovændringen byggede på Straffelovrådets Betænkning 2014 1545 om Samfundstjeneste. I kraft 2015–07–01.

NY OPTÆLLING PR. 8. MARTS 2016:

L 2015 1880: FT 2015–16 (lovforslag 24) indsatte som § 101 a en ny bestemmelse i straffelovens kapitel 12 som særskilt kriminaliserer, at en dansk statsborger eller herboende udlænding er tilsluttet en fjendtlig væbnet styrke, som kæmper mod den danske stat, eller som hverver eller offentligt tilskynder nogen til at tilslutte sig en sådan styrke. Ved indsættelsen i § 102, stk. 1, af ordene "Den, som uden for de tilfælde, der er nævnt i §101 a," blev det samtidig præciseret, at § 102, stk. 1, er subsidær i forhold til den nye § 101 a. Ved i overskriften til straffelovens 12. kapitel at indsætte ordet landsforrædderi, således at overskriften nu er: "Landsforræderi og andre forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed", blev det samtidig markeret, at de alvorligste forbrydelser i 12. kapitel anses som udtryk for landsforræderi. Lovændringen byggede på Straffelovrådets udtalelse om visse

spørgsmål vedrørende deltagelse i og hvervning til væbnede konflikter i udlandet, som den danske stat er part i (Bet nr. 1556/2015). I kraft 2015–12–31.

(#1) 2. Efter § 101 indsættes:

»§ 101 a. Den, der har dansk indfødsret eller bopæl i den danske stat, og som under en væbnet konflikt, i hvilken den danske stat er part, er tilsluttet en væbnet styrke for en part, som kæmper mod den danske stat, straffes med fængsel indtil 10 år. Under særligt skærpende omstændigheder kan straffen stige til fængsel indtil på livstid. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor den pågældende har deltaget i kamphandlinger.

Stk. 2. Den, der hverver en person med dansk indfødsret eller bopæl i den danske stat til en væbnet styrke under de omstændigheder, der er beskrevet i stk. 1, eller som offentligt tilskynder en sådan person til at tilslutte sig fjendtlige styrker i sådanne konflikter, straffes med fængsel indtil 10 år. Under særligt skærpende omstændigheder kan straffen stige til fængsel indtil 16 år. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor der er tale om overtrædelser af systematisk eller organiseret karakter.«

2015

1 nyt forhold

L 2016 170: FT 2015–16 (lovforslag 80) indsatte § 124, stk 4, 3. pkt, som udvidede forbuddet i § 124, stk. 4, 1.–2. pkt, mod uretmæssig besiddelse eller medbringelse af mobiltelefoner og lignende kommunikationsudstyr i arresthuse og lukkede fængsler til også at omfatte varetægtsarrestanter i surrogat (dvs. i institution m.v. uden for krimi-nalforsorgen). I kraft 2016–03–01.

(#1) 1. I § 124, stk. 4, indsættes som 3. pkt.:

»Tilsvarende straffes en varetægtsarrestant, der som frihedsberøvet i institution m.v. uden for kriminalforsorgen uretmæssigt besidder en mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr.«

L 2016 632: FT 2015–16 (lovforslag 159) ændrede paragrafhenvisningerne i § 299 d, stk 1, nr 1, i konsekvens af ændringer i værdipapirhandelsloven på baggrund af EU-forordning nr. 596/2014 om markedsmisbrug. I kraft 2016–07–03.

L 2016 635: FT 2015–16 (lovforslag 98A) Som nyt stk 4 i § 216 indsattes en bestemmelse, hvorefter der ved fastsættelse af straffen for voldtægt skal lægges vægt på den særlige krænkelse, der er forbundet med lovovertrædelsen. Bestemmelsen om, at det ved fastsættelse af straffen efter § 222, stk 1, om samleje med barn under 15 år, skal indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden har skaffet sig samlejet ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed, blev flyttet fra stk. 1, 2. pkt., der blev ophævet, og i stedet indsat som et nyt § 222, stk. 3. Samtidig blev det ved en omformulering af § 222, stk. 2, præciseret, at den forhøjede strafferamme heri vedrører den form for udnyttelse af en fysisk eller psykisk overlegenhed, som består i, at der anvendes tvang eller trusler over for barnet.

Det fremgik af justitsministerens bemærkninger til det senere vedtagne lovforslag, at der hermed lagdes op til en generel forhøjelse af straffen for at tiltvinge sig samleje ved vold eller trussel om vold, for samleje med et barn under 12 år og for at skaffe sig samleje med et barn under 15 år ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed i størrelsesordenen 1 år i forhold til det hidtidige strafniveau. Der lagdes endvidere op til en generel forhøjelse af straffen for at skaffe sig samleje ved anden ulovlig tvang eller med en person, der befinder sig i en tilstand eller situation, i hvilken den pågældende er ude af stand til at modsætte sig handlingen, i størrelsesordenen 6 måneder i forhold til det hidtidige strafniveau. I kraft 2016–07–01.

4. I § 222 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Ved fastsættelse af straffen efter stk. 1 skal det indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden har skaffet sig samlejet ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed.«

L 2016 636: FT 2015–16 (lovforslag 98B) indsatte i § 164 om falsk anklage et nyt stk. 4, hvorefter der ved fastsættelse af straffen efter stk. 1 skal lægges vægt på karakteren af det strafbare forhold, som de urigtige oplysninger vedrører, på omstændighederne ved afgivelsen af oplysningerne og på den krænkelse, der er forbundet med afgivelsen heraf. I bemærkningerne til lovforslaget lagdes der op til en skærpelse af strafudmålingsniveauet for falsk anmeldelse af voldtægt over for børn med gennemgående halvdelen i forhold til det hidtidige strafudmålingsniveau. I kraft 2016–07–01.

OBS! I forarbejderne lægges der op til en skærpelse af strafudmålingen – strafferammen ændres dog ikke, hvorfor ”ændringen” ikke medtages.

L 2016 641: FT 2015–16 (lovforslag 186) ændrede § 124, stk. 4, 1.–2. pkt., med henblik på at klargøre, at disse bestemmelser også forbyder forvaringsdømtes besiddelse af mobiltelefon i forbindelse med deres anbringelse i lukket fængsel eller arresthus og besøgendes uretmæssige medtagelse af mobiltelefon mv. i arresthus eller lukket fængsel. Samtidig blev en noget snævrere bestemmelse herom i § 124, stk 6, ophævet. I kraft 2016–08–01.

L 2016 642: FT 2015–16 (lovforslag 187) foretog en række ændringer i bestemmelser i 13. kapitel om bl.a. terrorisme mv. Der indsattes som § 114 i en ny bestemmelse med strafferamme på fængsel indtil 6 år om den, der fra en gruppe eller sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a (terrorismen mv.), modtager økonomisk støtte i penge eller andre ydelser til brug for oprettelse eller drift af en institution eller virksomhed eller til lignende formål her i landet. Endvidere indsattes en ny § 114 j, hvorefter der administrativt kan udpeges områder, hvor en terroristgruppe eller -sammenslutning, jf. § 114 e, er part i en væbnet konflikt, og hvortil personer med dansk indfødsret eller bopæl, som ikke handler i medfør af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, har forbud mod at indrejse uden særlig tilladelse fra Justitsministeren. Strafferammen for overtrædelse heraf er bøde eller fængsel indtil 6 år.

Endvidere indsattes som 2.–3. pkt. skærpede strafferammer i de gældende bestemmelser i § 114 c, stk. 3, om den, som lader sig hverve til at begå terrorisme mv., og i § 114 e om den, som i øvrigt fremmer virksomheden for en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af §§ 114–114 d. Bestemmelserne, som hidtil har haft et strafmaksimum på fængsel indtil 6 år, er ved ændringen udstyret med skærpede strafferammer på fængsel indtil 10 år, hvis den pågældende er tilsluttet en væbnet styrke, og på fængsel indtil 16 år, hvis den pågældende har deltaget i kamphandlinger, eller der i øvrigt foreligger særligt skærpene omstændigheder.

Endvidere redaktionel ændring af § 128. I kraft 2016–07–01.

1. I § 114 c, stk. 3, indsættes som 2. og 3. pkt.:

»Er den pågældende tilsluttet en væbnet styrke, kan straffen stige til fængsel indtil 10 år eller under særligt skærpende omstændigheder til fængsel indtil 16 år. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor den pågældende har deltaget i kamphandlinger.«

2. I § 114 e indsættes som 2. og 3. pkt.:

»Er den pågældende tilsluttet en væbnet styrke, kan straffen stige til fængsel indtil 10 år eller under særligt skærpende omstændigheder til fængsel indtil 16 år. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor den pågældende har deltaget i kamphandlinger.«

3. Efter § 114 h indsættes:

(#1) »§ 114 i. Den, der fra en gruppe eller sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a, modtager økonomisk støtte i penge eller andre ydelser til brug for oprettelse eller drift af en institution eller virksomhed eller til lignende formål her i landet, straffes med fængsel indtil 6 år.

(#2) § 114 j. Den, der har dansk indfødsret eller bopæl i den danske stat, og som uden tilladelse indrejser eller opholder sig i et område som nævnt i stk. 3, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for indrejse og ophold som led i udøvelse af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv.

Stk. 3. Justitsministeren kan efter forhandling med udenrigsministeren og forsvarsministeren fastsætte regler om, at et område, hvor en gruppe eller sammenslutning som nævnt i § 114 e er part i en væbnet konflikt, skal være omfattet af stk. 1. Folketinget kan ved en folketingsbeslutning ophæve regler fastsat af justitsministeren efter 1. pkt.

Stk. 4. Justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger til det, tillader efter ansøgning, at en person indrejser eller opholder sig i et område som nævnt i stk. 1, hvis indreisen eller opholdet har et anerkendelsesværdigt formål. En tilladelse kan omfatte en gruppe af personer, der er tilknyttet en bestemt virksomhed eller organisation m.v.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om indgivelse af ansøgninger efter stk. 4, herunder om fristen herfor. Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte, at afgørelser efter stk. 4 ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.«

L 2016 1723: FT 2016–17 (lovforslag 18)

Lovforslaget indebærer, at det fremover vil være strafbart som led i religiøs oplæring udtrykkeligt at billige terror, drab, voldtægt, voldshandlinger, incest, pædofili, frihedsberøvelse, tvang og flerkoneri.

(#1) 1. I § 136 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Den, der som led i religiøs oplæring udtrykkeligt billiger handlinger, som er omfattet af denne lovs §§ 114-114 j, 208, 210, 216, 222, 223 og 225, jf. §§ 216, 222 og 223, §§ 237, 244-246, 260 og 261, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.«

L 2016 1728: FT 2016–17 (lovforslag 73) Formålet med lovforslaget er at øge respekten for det offentlige rum, offentlige myndigheder og personer i offentlig tjeneste.

(#1) 1. § 81, nr. 12, affattes således:

»12) at gerningen er begået af en person, der er varetægtsfængslet eller undergivet foranstaltning, der træder i stedet herfor, eller af en person, der udstår straf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, eller af en person under undvigelse herfra,«.

(#2) 2. § 81, nr. 13, affattes således:

»13) at gerningen er begået af en person, der har været varetægtsfængslet eller undergivet foranstaltning, der træder i stedet herfor, eller af en person, der har udstået straf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, over for institutionen eller en person med ansættelse ved institutionen,«.

(#3) 3. I § 81 indsættes som nr. 14:

»14) at gerningen har baggrund i den forurettedes eller dennes nærmestes udførelse af offentlig tjeneste eller hverv.«

(#4) 4. I § 119, stk. 1, ændres »Den, som med vold eller trussel om vold overfalder nogen,« til: »Den, som øver vold, truer med at øve vold eller offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter trussel om vold mod nogen,«.

(#5) 5. I § 119, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Ved fastsættelse af straffen skal det indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller at forholdet er begået mod den pågældende i dennes fritid.«

(#6) 6. Efter § 119 indsættes:

»§ 119 a. Den, som krænker en af de i § 119 nævnte personers fred ved at kontakte, forfølge eller på anden måde chikanere den pågældende under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.«

(#7) 7. I § 121 ændres »6 måneder« til: »1 år«.

2016

1 udvidelse

4 nyt forhold

L 139 Forslag til lov om ændring af straffeloven og våbenloven (fremsat – endnu ikke vedtaget og derfor ikke medtaget i statistikken)

Formålet med lovforslaget er at få skydevåben væk fra gaderne i Danmark. Med lovforslaget foreslås det, at minimumsstraffen for ulovlig våbenbesiddelse hæves fra 1 til 2 år. Herudover foreslås en ændring af bemyndigelsen for justitsministeren til efter forhandling med udenrigsministeren at udstede forbud i medfør af våbenlovgivningen mod transport af våben m.v. mellem visse andre lande end Danmark, når der er tale om nærmere bestemte afsenderlande.

(#1) 1. I § 192 a, stk. 1, ændres »Med fængsel fra 1 år indtil 6 år straffes den,« til: »Med fængsel fra 2 år indtil 8 år straffes den,«.

2017 (foreløbig)

Ingen relevante ændringer (endnu)